Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 153 (12.807).
3 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
ЖУМА
Баҳоси 2 тийин.

СУТ ТАЙЁРЛАШ ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Республика ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақага қўшилган қишлоқ меҳнаткашлари партия XXII съездининг ва КПСС Марказий Комитети февраль Пленумининг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга ошира бориб, давлатга сут сотиш ярим йиллик планини бажардилар. Давлатга пландаги 147600 тонна ўрнига 148401 тонна, яъни 1963 йилнинг шу давридагига нисбатан 17100 тонна кўп сут сотилди.

Сут тайёрлаш ярим йиллик планини 120,2 процент бажарган Хоразм, 113,2 процент бажарган Қашқадарё, 109,2 процент бажарган Сурхондарё, 110,8 процент бажарган Сирдарё, 102,8 процент бажарган Тошкент областларида сут тайёрлаш яхши бормоқда.

Давлатга сут сотиш давом этмоқда.

Пахтаорол, Калинин, Янгиариқ, Хева, Шовот, Булунғур, Шеробод, Яккабоғ, Гурлан, Денов, Юқори Чирчиқ, Ҳазорасп, Гулистон, Жиззах, Чироқчи, Косон ва Қарши ишлаб чиқариш бошқармаларининг чорвадорлари сут етиштиришни кўпайтириш ва давлатга сотишда ажойиб натижаларга эришдилар.

Тошкент областидаги 4-«Чиноз», «Келес», «Қорасув», «Коммунизм», Самарқанд бошқармасидаги «Каттақўрғон» совхозлари, Калинин бошқармасидаги Генерал Раҳимов номли, «Ўзбекистон 40 йиллиги», Ўрта Чирчиқ бошқармасидаги «Северний Маяк», «Полярная звезда», Оққўрғон бошқармасидаги Димитров номли, Қарши бошқармасидаги «Ленинизм», «Партия XXII съезди», Шовот бошқармасидаги Калинин номли, Янгиариқ бошқармасидаги Охунбобоев номли, Тўрткўл бошқармасидаги Максим Горький номли, «Партия XXII съезди», «Коммунизм», Ғиждувон бошқармасидаги «Коммунизм», Энгельс номли, Пойариқ бошқармасидаги Калинин номли, «Москва», Фарғона бошқармасидаги «Победа», «Ёш ленинчи» колхозлари ва республикадаги бошқа кўпгина хўжаликлар молларни илғор усуллар асосида боқиб, уларнинг маҳсулдорлигини анча оширишга ва давлатга кўпроқ сут етказиб беришга муваффақ бўлдилар.

Лекин шуни ҳам қайд қилиш керакки, Қорақалпоғистон АССР, Фарғона, Андижон ва Самарқанд областлари сут тайёрлаш ярим йиллик планини бажармадилар. Айниқса Қўнғирот, Хўжайли, Чимбой, Балиқчи, Наманган, Москва, Ўзбекистон, Каттақўрғон ва Норпой ишлаб чиқариш бошқармалари хўжаликларида сут кам етиштирилди.

ИЛҒОР ТАЖРИБА—БОЙЛИГИМИЗ

Серқуёш ўлкамизда энг қайноқ кунлар бошланди. Саратоннинг оташ нафаси тобора авжга минмоқда. Коммунистик мўл-кўлчилик дастурхонига бу йил армуғон қилажагимиз улкан «оқ олтин» хирмони учун курашнинг энг қизғин даврига кирдик. Бу катта кураш ҳам албатта зафаримиз билан якунланажагидан далолат берувчи хушхабар куни кеча бутун республикамизни тутиб кетди: Ўзбекистон пиллачилари 16 минг тонна ғоят қимматли хом ашё етказиб бердилар, давлатга пилла сотиш плани бажарилди.

Бу катта ғалаба, қаҳрамонона меҳнатнинг ажойиб самараси, албатта. Лекин республика партия ташкилотларининг сиёсий етуклиги ва ташкилотчилик санъати ҳамда кадрларимизнинг қобилияти ва маҳорати даражасини, омма ўртасида олиб борилаётган бутун ғоявий-сиёсий ишларимизнинг таъсирчанлик кучини ўлчаш учун асосий бош мезон бу йил саҳий далаларимиздан йиғиб оладиган 3 миллион 600 минг тонна пахтамизнинг килограмм ва центнерлари бўлажагини асло унутмаслик керак.

Бу юксак ва ғоят масъулиятли маррани эгаллашда илғор хўжаликлар ва ишлаб чиқариш новаторлари тажрибасини ҳамма хўжаликларда зўр ғайрат ва активлик билан қўлланиш ҳал қилувчи роль ўйнайди. Бу бой тажриба ва ташаббуслар ишлаб чиқаришни ташкил этишда барча колхоз ва совхозлар учун мажбурий намуна бўлиб қолишига албатта эришмоқ керак.

Республикамизда ишлаб чиқаришни илғор технология асосида ҳозирданоқ интенсив олиб бораётган кўплаб пахтакор хўжаликлар бор. Булардан машҳур «Совой», «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Малик», «Ҳамза Ҳакимзода» совхозлари, Поп бошқармасидаги Ленин номли, Янгиариқ бошқармасидаги «Ўзбекистон», Чироқчи бошқармасидаги Ленин номли, Наманган бошқармасидаги «Партия XXII съезди», Тўрткўл бошқармасидаги Максим Горький номли, Ҳазорасп бошқармасидаги «Коммуна» колхозлари кўпданоқ илғор тажриба мактаби, юқори ҳосил лабораторияси бўлиб қолган. Пахтачилигимизга юксак ишлаб чиқариш маданиятини олиб кирган Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Жавод Кўчиев издошларининг сафи тобора ортиб бормоқда.

Эндиликда ана шу илғор хўжалик ва новаторларнинг бой тажрибасидек қудратли моддий кучга айланган қимматли мулкни ишлаб чиқаришга жорий қилишда конкрет ташкилотчилик ишининг аҳамияти бениҳоя ошиб кетди. Тўғри, фан ютуқлари ва илғор тажрибани бундан буён ҳам кенг оммалаштириш, газета ва журналларда ёритиш, олимлар ва мутахассисларнинг лекцияларида, кенгаш ва семинарларда тарғиб этиш керак ва зарур. Лекин қишлоқ хўжалик пропагандамизда ҳамон асосий ўрин эгаллаб келаётган ана шу сусткаш, баёнчилик формаси энди сира кифоя қилмай қолди.

Ҳозир гап илғор тажриба ва фан ютуқларини пропаганда қилишнинг барча фойдали янгиликларни ишлаб чиқаришга амалда жорий қилишни таъминлаб берадиган актив, жанговар ва ҳужумкор формасига тезроқ ўтиб олиш устида бормоқда. Бунинг учун, аввало, конкрет ва самарали ташкилотчилик иши олиб бормоқ керак. Ҳар бир колхоз ва совхозда, ҳар бир бўлим, бригада ва звенода одамларни тўғри тақсимлаш ва янги иш методларига ўргатиш, уларга ишлаб чиқаришнинг илғор усулларини эгаллашда кўмаклашиш, уларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш керак. Қўрғонтепа бошқармасидаги «Совой» совхозида худди шундай қилинмоқда. Хўжаликнинг бир қанча йиллардан буён пахтачиликда ва ишлаб чиқаришнинг бошқа соҳаларида юксак кўрсаткичларга эришаётганлигида совхоз дирекцияси ва партия ташкилотининг муҳим ҳиссаси бор. Бу ерда барча фойдали ташаббусларга, илғор нарсаларга, янгиликларга чинакам ихлосманд одамлар кўп, энг муҳими — бу янгиликларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш йўлида қизғин ташкилий иш олиб борилади. Бу хўжаликда шу йил баҳорда ташкил этилган ва яхши амал қилаётган «Шавкатли меҳнат китоби» ана шундай оқилона ташкилотчилик ишларидан бири бўлди.

Лекин гап шундаки, «Совой» сингари хўжаликлар Андижон областиден катта областда бармоқ билан санарли даражада кам. Бунинг асосий сабаби қишлоқ область партия комитети, бир қатор бошқарма партия комитетлари илғор тажрибани пропаганда қилишда ҳамон ўша оқартув-баёнчиликдан иборат суст форма билан иш кўраётганликларида, бу соҳада таъсирчан ва самарали ташкилий иш билан шуғулланмаётганликларидадир. Йўқса, ўзларининг кўплаб вакилларини «Совой» совхозига тажриба ўрганиб келишга қайта-қайта юборган «Мингбулоқ» ва 8-совхозларда, Хўжаобод бошқармасидаги «Правда», «Ўзбекистон», «Ленинизм» колхозларида, Балиқчи бошқармасидаги кўпчилик хўжаликларда совойликлар тажрибасига жуда суст амал қилинаётганини ёки бу иш ўзибўларчиликка ташлаб қўйилганини нима билан изоҳлаш мумкин!

Колхоз ва совхозларга умумий тарздаги кўрсатма ва директивалар бермай, балки ишлаб чиқаришни бевосита ташкил этиш, моддий бойлик ишлаб чиқараётган кишилар билан доим алоқада бўлиш, кишиларга илғор иш усулларини ўргатишни йўлга қўйиш партия ташкилотлари ишидаги асосий услуб бўлмоғи керак. Ишлаб чиқариш бошқармаларининг ходимлари хўжаликларда, бригадалар ва бўлимларда, ферма ва звеноларда бевосита иш олиб боришлари, илғор тажрибани қунт билан ўрганишлари ва актив жорий қилишлари, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда колхоз ва совхозларга конкрет ёрдам беришлари лозим.

Илғорларнинг тажрибасини пропаганда қилишда эришилган кўрсаткичларни ҳамда кўпдан кўп техникавий ибораларни ишлатаверишдан воз кечиш вақти келди. Бундай материалларда новаторлар ишининг метод ва усуллари, уларнинг маънавий қиёфаси, сиёсий етуклиги ва олижаноб интилишлари очиб берилмайди. Матбуот саҳифасида илғор тажриба пропагандасини янада авж олдириш, уни ишлаб чиқаришга жорий қилишда матбуот сўзи таъсирчанлигини тағин ҳам оширмоқ зарур. Коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари иш методларини пропаганда қилишга алоҳида эътибор бермоқ керак.

Бепоён пахта далаларида қаҳрамонона меҳнат жўш ураётган ҳозирги ғоят масъулиятли ва қизғин кунларда ишлаб чиқаришнинг талантли ташкилотчиларига, миришкор пахтакорларга, механизаторларга, бригадирларга, оддий колхозчиларга ва совхоз ишчиларига, пахтакор олимларимизга газета саҳифаларидан энг катта ва кўзга кўринарли ўринларни бериб қўйиш керак. Шундай қилиш кераккки, токи газетанинг бирор сони уларнинг зарур маслаҳати, фойдали мулоҳазаси, ўринли таклифи ва оташин чақириғисиз чиқмасин. Фидокорона меҳнат жараёнини тасвирлайдиган ёрқин суратларни, илғор кишиларнинг портретларини кўпроқ бериш керак.

Илғор хўжаликларимиз ва ажойиб новаторларимизнинг иш тажрибаси халқимизнинг улкан бойлигидир. Бу бебаҳо бойликни ҳамма хўжалик ва барча меҳнат аҳлининг мулкига айлантиришда, бу хазинани янада бойитишда матбуот сўзи ва бутун пропаганда ишимизнинг таъсир кучини оширайлик.

«БУЛУНҒУР»ЛИКЛАР ҒАЛАБАСИ

САМАРҚАНД, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Узумчиликда машъал хўжалик ҳисобланган 1-«Булунғур» совхози чорвадорлари бўрдоқи боқишни намунали ташкил этиб, йиллик гўшт тайёрлаш планини муддатидан олдин ошириб бажардилар. Пландаги 1500 центнер ўрнига 1540 центнер семиз гўшт етказиб берилди.

Шунингдек, тухум сотиш плани ҳам 107 процент адо этилди. Хўжаликда пландан ташқари гўшт ва тухум тайёрлаш давом эттирилмоқда.

Ғалла ФРОНТИДА

287 ТОННА ДОН

БУХОРО, («Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали). Ғиждувон бошқармаси меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, республикамизнинг шонли 40 йиллик юбилейи шарафига ғалла топшириш юзасидан давлат планини муваффақият билан бажардилар.

Давлатга пландаги 280 тонна ўрнига, 287 тонна дон топширилди. Бошқармадаги «Тошробод» колхози ғаллакорлари давлатга ғалла сотиш юзасидан олган мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Давлатга 3 минг 651 пуд ғалла сотилди. «Гулистон» «Пахтаобод», «Бухоро» колхозлари ҳам давлат планларини муваффақиятли адо этдилар.

Давлатга дон сотиш давом этмоқда.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

НАВОИЙ («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Ўзбекистон Компартияси ва республиканинг шонли қирқ йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган Навоий бошқармаси ғаллакорлари ўрим-йиғимни уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Улар ўрим-йиғим суръатини кучайтириб, дон тайёрлаш планини 105 процент бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Давлат омборига 210 тонна дон тўкилди.

Ғалла етиштириш ва давлатга сотишда бошқармадаги Свердлов номли, Навоий номли, «Қизил Ўзбекистон» колхозлари катта натижаларга эришдилар. Бошқарма хўжаликлари мажбурият ҳисобига дон топширишни давом эттирмоқдалар.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Ўзбекистон ССР областларида дон тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1964 йил 2 июлга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Мавсумда	Бир кунда
Қашқадарё	39,8	2,5
Сирдарё	36,7	3,6
Андижон	34,2	3,7
Фарғона	33,0	1,7
Сурхондарё	29,6	1,6
Бухоро	22,5	3,0
Тошкент	12,1	1,8
Самарқанд	9,6	1,3

НОРВЕГИЯ АЗИЗ МЕҲМОННИ ҚУТЛАМОҚДА

ДЎСТОНА, САМИМИЙ СУҲБАТЛАР, ҚИЗҒИН УЧРАШУВЛАР

ОСЛО, 1 июль. (ТАСС махсус мухбирлари). Осло шаҳрининг ратушаси — Норвегия пойтахтининг марказидаги ҳашаматли бино. Унинг қаршисида, майдондан ўтгандан сўнг ҳурмат пристани бор. 29 июнда Норвегия элига расмий визит билан келган СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев биринчи қадамни шу ерга қўйган эди.

Ратуша ўзининг ички жиҳозлари билан — деворларига ўйиб солинган жуда катта суратлар ва ўрнатилган ҳайкаллар билан айниқса диққатга сазовордир. Бу катта суратлар ва ҳайкалларда норвеж халқининг оғир меҳнати ҳамда табиатнинг муддҳиш кучларига ва чет эл босқинчиларига қарши олиб борган кураши акс эттирилган.

Гуллар билан безатилган ратуша биносининг олдида бир неча юзлаб норвежлар тўпланди. Совет Иттифоқи ва Норвегиянинг давлат байроқларини шамоллар ҳилпиратиб турибди. Кеча куннинг иккинчи ярмида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва ҳамроҳлари ратушага келишди. Уларни Осло шаҳрининг мэри Б. Булль пешвоз чиқиб кутиб олди. Унинг қора костюмида традицион олтин занжир — шаҳардаги олий ҳокимият рамзи ярқираб турибди.

Ратушада Бош Министр Э. Герхардсен, ҳукумат аъзолари, стортинг ва шаҳар муниципалитетининг депутатлари, чет эл дипломатлари, Норвегия жамоатчилигининг кўзга кўринган намояндалари тўпланган.

Шаҳар мэри табрик сўзлари билан Совет ҳукумати бошлиғига мурожаат қилади. У, СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевни ва барча совет меҳмонларини самимий табриклаш биз учун катта хурсандлик ва шарафдир, дейди.

Шимолдаги муштарак чегарамиз, деди Б. Булль, пойтахтимиздан анча олисда, лекин мамлакатларимиз бир-бирига яқин жойлашган. Шу сабабли ҳамиша биз Шарқдаги катта қўшнимизнинг ривожланишини қизиқиб кузатиб турамиз. Гитлерчи босқинчиларга қарши олиб борилган урушнинг даҳшатли йилларида, деди нотиқ, норвеж халқи совет халқининг қаҳрамонона курашини ишонч ва умид билан кузатиб турди, бу кураш натижасида Норвегия озод қилинди ва бу курашни норвеж халқи асло унутмайди.

Бугун раҳбар Совет давлат арбоби Н. С. Хрушчев биринчи марта бизнинг шаҳримизга келганлигини, деб давом қилди Б. Булль, ҳар иккала мамлакатимиз ўртасида ҳамиша давом қилиб келган дўстликнинг ифодаси, деб биламиз. Биз ҳамиша совет халқига тинчлик, муваффақият ва бахт-саодат тилаймиз.

Осло шаҳрининг мэри ўз нутқининг охирида рус тилида бундай деди:

СССР Министрлар Советининг Раиси ҳурматли жаноб Никита Сергеевич, ҳурматли Нина Петровна, ҳурматли хонимлар ва жаноблар, хуш келибсиз.

Сўнгра Н. С. Хрушчевга сўз берилади. Ҳамма зўр ҳурмат билан кутиб олган Н. С. Хрушчев ўз нутқида бундай деди:

Осло шаҳрининг ҳурматли жаноб мэри!

Мен биринчи бўлиб Сизга мурожаат қилаётирман, чунки сиз бу учрашувнинг ташкилотчисисиз, биз эса Сизнинг меҳмонингизмиз.

Ҳурматли жаноб Бош Министр ва хоним Гэрхардсен!

Ҳурматли хонимлар ва жаноблар!

Дўстлар!

Бу қабул маросимига таклиф қилганларингиз учун сизларга чин кўнгилдан ташаккур.

Сизларнинг пойтахтингизга келганимга атиги икки кун бўлса ҳам, лекин унинг ҳаёти билан қисқа танишиб олганимдан кейин шуни айтмоқчиманки, Осло чиройли шаҳар экан, унинг атрофи жуда гўзал ва хушманзара ерлар экан.

Ослода бўлган кунларимизда шаҳар аҳолисининг тинч, меҳнатсевар ва яратувчилик ҳаётини ҳамма жойда кўрдик. Сизлар катта-катта уй-жой биноларни, архитектура жиҳатдан яхши безатилган замонавий иморатлар қураётганлигингизни ҳам қайд қилмаслик мумкин эмас. Жаноб Булль ва Осло муниципалитетининг аъзолари пойтахтни обод қилишга бир талай ҳисса қўшганликлари ҳамма жойда кўриниб турибди.

Осло шундай шаҳарки, бу шаҳарда бутун мамлакат, унинг тарихи, унинг ҳозирги аҳволи ва келажаги учун керак бўлган белгилар акс эттирилган. Осло Норвегиянинг маъмурий марказигина эмас, шу билан бирга энг катта хўжалик ва маданий маркази ҳамдир.

Биз, совет кишилари, иккинчи жаҳон уруши йилларида немис оккупациячиларига қарши кураш ҳаракатини уюштиришда Осло ватанпарварлари катта роль ўйнаганликларини биламиз. Биз шуни ҳам биламизки, пойтахтингизнинг кенг жамоатчилиги тинчликнинг бундан буёнги тақдири тўғрисида кўп қайғурмоқда ва халқаро кескинликни камайтириш ҳамда ядро қуролини тақиқлаш учун курашга ўзининг фойдали ҳиссасини қўшмоқда.

Москва билан Ослонинг ёши тахминан бир-бирига тенг деса бўлади: Москва қурилганига 800 йилдан кўпроқ бўлди, Ослонинг қурилганига эса 900 йилдан кўпроқ бўлди. Бу шаҳарларнинг ҳар қайсиси ўз тарихига эга, ўзига хос тарзда ривожланган. Шу шаҳарларнинг ҳар қайсиси билан танишиш, эҳтимолки ўрганиб олиш керак бўлган кўпгина яхши ва ибратли нарсалари бор.

Пойтахтларимиз дўстлигининг яхши традициялари бор. Норвегиянинг атоқли гуманисти, олими ва тадқиқотчиси Фритьоф Нансенга 1923 йилдаёқ Москва Советининг аъзоси деган фахрий унвон берилган эди.

Пойтахтларимиз бир-бирларига делегациялар юбориб турибдилар. Бу эса ҳар иккала мамлакат учун ҳам аҳамиятли ва фойдалидир.

Бизлар ҳам, сизлар ҳам пойтахтларимизнинг хўжалигини ривожлантириш ва обод қилиш масалаларига катта эътибор бермоқдамиз. Кейинги йилларда биз Москвада ва бошқа шаҳарларда уй-жой қурилишини жуда кенг кўламда авж олдириб юбордик. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, саккиз юз йил ичида Москвада қурилган уй-жой биноларининг ҳажми 11 миллион квадрат метрга етган эди. Кейинги уч йил ичида эса Москвада умумий саҳни 11 миллион квадрат метрдан кўпроқ янги шинам уй-жой бинолари қурилди.

Бу масалалар сизларнинг ҳам анча эътиборингизни жалб қилаётган бўлса керак. Сизлар ҳам замонавий ва чиройли бинолар қуришга ҳаракат қилмоқдасиз. Биз кўриш шарафига муяссар бўлган бу ратушангиз Ослога яқинлашиб келаётганимизда бизнинг кўзимизга тушган биринчи катта бино бўлди. Биз норвеж меъморчилигининг мана шу зўр асари билан яқиндан танишдик.

Бундай иншоотни кўздан кечирганингда, шаҳарнинг бир маромдаги тинч ҳаётини кўрганингда, ҳар бир ақли расо киши ҳарбий тўқнашувлар хавфининг олдини олмоқ ва тинчликни сақлаб қолмоқ учун бутун куч ва ғайратини сарфлаши лозим деган хулосага беихтиёр келасан, киши.

Шундай қилинганидагина гўзал шаҳарларни ва асрлар давомида шу шаҳарларда яратилган ва тўпланган бойликларнинг ҳаммасини асраб қолиш мумкин.

Шимолий Европа ва Болтиқ денгизи районида тинчликни мустаҳкамлашдан, тинч вазиятни сақлаб қолишдан совет халқи ва норвеж халқи манфаатдордирлар. Бу эса мамлакатларимиз ўртасида ҳамма соҳаларда тинч ҳамкорлик қилмоқ учун яхши негиз бўлади.

Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар муваффақиятли ривожланмоқда. Биз бир-биримиз билан кўпроқ шахсий алоқаларда бўлиб туришимиз ва бир-биримизни яхшироқ билишимиз керак. Бу ерда ҳозир бўлганлар орасида пойтахтингиздаги жуда хилма-хил доираларнинг: сиёсий, иқтисодий, маданий доираларнинг арбоблари бор.

Совет Иттифоқидаги турмушнинг ҳамма соҳалари намояндалари билан алоқаларни ҳамма жиҳатдан мустаҳкамламоқ учун Норвегия пойтахтининг, Норвегия жамоатчилигининг намояндалари ташаббус кўрсатишлари ва интилишларини истар эдим. Сизларни ишонтириб шуни айта оламанки, совет кишиларида ўз шимолий қўшнилари билан ҳамкорлик қилишлари ва ҳамма ишларда тўла ҳамжиҳатликка эришишлари учун ҳамиша истак бўлиб келди ва уларда ҳамиша шундай истак бор. Халқларимиз ўртасида дўстлик бўлсин, мамлакатингиз ва унинг пойтахти равнақ топсин.

Сиз жаноб мэрнинг саломатлигингиз учун!

Сиз жаноб Бош Министрнинг ва Гэрхардсен хонимнинг саломатликлари учун!

Осло муниципал кенгашининг бошқа барча аъзоларининг ва меҳмонларнинг саломатлиги учун!

Қабул маросимида қатнашганлар Совет ҳукумати бошлиғининг нутқини жуда самимият билан тингладилар.

Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари ратуша бинолари билан танишиб чиқдилар.

●

ОСЛО, 2 июль. (ТАСС махсус мухбирлари). Кеча СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев билан «Норвегия — Совет Иттифоқи» жамияти раҳбарлари ўртасида дўстона эркин суҳбат бўлди. Н. С. Хрушчевнинг таклифига биноан, ана шу жамият раҳбарлари унинг резиденциясига — қиролнинг Бюгде Конгсгорд боғига келдилар.

Н. С. Хрушчев ва Н. П. Хрушчева меҳмонларни ғоят самимий кутиб олдилар. Шу учрашувга келганлар орасида жамият раиси Кнут Эйдсволд, жамият кенгашининг раиси, стортингнинг собиқ депутати Улаф Версту, магистр Эгиль Даниэльсен, профессор Иван Русенквист, касаба союз арбоби Осмунд Бекхолт ва бошқалар бор эди.

У. Версту самимий сўзлар билан Н. С. Хрушчевга мурожаат қилди. У, жамиятнинг бутун фаолияти норвеж ва совет халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга қаратилган, деб таъкидлади.

Жамият раиси Н. С. Хрушчевга Эгиль Даниэльсеннинг «Норвегия — Совет Иттифоқи 1917 — 1940 йилларда» деган китобини тақдим этди. Чиройли қилиб безалган бу китоб яқин кунларда магазинларга чиқарилади.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар Никита Сергеевичнинг совет саноати эришган муваффақиятлари тўғрисида, фан ва маданият соҳасида қўлга киритилган ютуқлар ҳақида, совет қишлоқ хўжалигининг тараққиёти тўғрисида айтган гапларини зўр иштиёқ билан тингладилар. Н. С. Хрушчев Норвегия бўйлаб қилган сафаридан олган яхши таассуротлари тўғрисида ҳам гапириб берди.

Суҳбатдан кейин норвегиялик меҳмонлар бу суҳбат ғоят самимий вазиятда ўтганлигини таъкидладилар.

Учрашувда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Советининг Чет мамлакатлар билан маданий алоқа давлат комитетининг раиси С. К. Романовский, СССРнинг Норвегиядаги элчиси Н. М. Луньков ҳозир бўлдилар.

Шу ерда ҳозир бўлган кишиларнинг ҳаммаси самимий, дўстона учрашувдан хотира қолсин учун фотосуратга тушдилар.

Никита Сергеевич Совет Иттифоқи шаънига самимий гаплар айтганликлари учун меҳмонларга чин кўнгилдан ташаккур билдирди ва жамиятнинг олижаноб фаолиятида янгидан-янги муваффақиятларга эришувини тилади.

●

ОСЛО, 2 июль. (ТАСС). Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари кеча тушдан кейин Бергендаги янги қурилишларнинг бирини бориб кўрдилар. Бу ерда педагогика ўқув юртининг биноси қурилмоқда. Н. С. Хрушчев шу ерда ҳозир бўлган кишиларга қисқача нутқ билан мурожаат қилди. Мен, деди у, мактаб, касалхона, уй-жой қурилиши каби яхши иш билан, хуллас инсон муҳтож бўлган ишлар билан шуғулланаётган ишчиларни, архитекторларни, инженерларни табриклашни истар эдим. Совет ҳукуматининг бошлиғи норвеж бинокорларининг юксак маҳоратини кўрсатиб ўтди. У, қурилаётган ўқув юртининг архитектурасига ҳам ижобий баҳо берди. Бинонинг архитектураси содда ва ихчам бўлиб, унда кераксиз ҳашаматлар йўқ.

Н. С. Хрушчев Совет мамлакатидаги шаҳар қурилишида эришилган муваффақиятлар тўғрисида қисқача сўзлаб берди, қурилишнинг индустриал методи жуда катта афзалликларга эга эканлигини таъкидлади. Шу усулда бино қурилганида, зарур бўлган қурилиш деталларининг ҳаммаси заводда тайёрланади, қурилиш майдончаларида эса бино монтаж қилинади. Никита Сергеевич уй-жойга бўлган эҳтиёжларни қондириш учун бу методдан фойдаланиш муҳим эканлигини уқтириб ўтди. СССР Министрлар Советининг Раиси яқин жойда турган ишчилар орасига боради. Никита Сергеевич уларнинг қўлларини қисиб кўришади, меҳнат шароитини суриштириб билади, уларга муваффақиятлар тилайди. Бинокорлар Никита Сергеевичга ғоят қизғин миннатдорчилик билдирадилар.

Берген сафари самимий ва шодиёна учрашувларнинг ажойиб куни бўлди. Бу учрашувларда ҳозир бўлган кишилар уни узоқ вақт эсда тутадилар.

Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари кечаги куннинг ўзидаёқ Норвегия пойтахтига қайтиб келдилар.

В. ХАТУНЦЕВ,
Д. ЕРШОВ,
М. КОСОВ.

БЕЛОРУССИЯ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Белоруссия меҳнаткашларини республика фашист оккупациясидан озод бўлган куннинг йигирма йиллиги билан самимий табриклайдилар.

Совет Белоруссияси тупроғини гитлерчи босқинчилардан озод қилган Совет Армияси жангчилари, партизанлар кураши қаҳрамонларининг ва бутун белорус халқининг мардонавор жасорати совет кишиларининг қалбида абадий яшайди. Совет Иттифоқи халқлари фашизмга қарши, ўз Ватанининг порлоқ истиқболи учун курашда жонини фидо қилган кишиларнинг сўнмас хотирасини абадий сақлайдилар.

Белоруссия меҳнаткашларининг коммунизм қурилиши улуғвор вазифаларини амалга оширишда янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилаймиз.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ — СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

ЎРИМ-ЙИҒИМ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети июннинг учинчи ўн кунлигида ғаллани ўриб-йиғиб олишнинг ва давлатга дон топширишнинг боришига доир материалларни қараб чиқиб, Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини СИРДАРЁ ОБЛАСТИГА беришга қарор қилдилар (область партия комитетининг секретари ўртоқ МАҲМУДОВ, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ ТАСАНБОЕВ, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ РУЦКИЙ, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ ОСИПОВ, дон маҳсулотлари бош бошқармасининг область вакили ўртоқ ҚОРАЕВ). Бу область ўн кунликда 23 процент, мавсумда эса 30,4 процент майдондаги ғаллани ўриб олди, давлатга дон сотиш юзасидан олган мажбуриятини 1 июлгача 33,1 процент бажарди. Байроқ Сурхондарё областидан олиб берилди.

Қашқадарё областининг ғалла ўрим-йиғимини яхши ташкил этганлиги қайд қилинди. Область ўн кунликда 17,1 процент, мавсумда эса 27,9 процент майдондаги ғаллани ўриб-йиғиб олди ва давлатга дон сотиш юзасидан олган мажбуриятини 1 июлгача 37,3 процент бажарди.

Фарғона, Андижон ва Бухоро областларида ўрим-йиғим ва давлатга дон сотиш суръати паст бўлганлиги натижасида, такрор экиш кечиктириб юборилмоқда ҳамда суғориладиган бир майдондан йилига икки марта дон олиш орқага сурилмоқда, шунинг учун бу группадаги областларга учинчи ўн кунликда социалистик мусобақа якунига кўра кўчма Қизил байроқ берилмади. Шунингдек, Тошкент ва Самарқанд областларида ҳам ўрим-йиғим ва давлатга дон сотиш суръати пастлиги қайд қилиб ўтилди.

МЕҲНАТ АҲЛИ, СИЗЛАР УЧУН

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Эл олдида ваъда бериб, унга вафо қилиш— марднинг иши.

Бўка районининг сўзи билан иши бир кооператорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини халққа маданий-маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаб, муносиб совғалар билан кутиб олиш тўғрисида мажбурият қабул қилган эдилар.

Дала ишлари қизғин бораётган шу долзарб кунларда район савдо ходимлари кунни кун, тунни тун демай, меҳнаткашлар эҳтиёжини тўла қондириш учун курашмоқдалар. Район марказида очилган ярим тайёрланган таомлар магазинидан ҳамма вақт хом чучвара, хамир, майдаланган гўшт, манти харид қилиш мумкин.

Район матлубот кооперацияси (правление раиси ўртоқ А. Ли) дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатиш учун 8 та автолавкани ажратган. Улар дала шийпонларига иссиқ овқат, саноат ва озиқ-овқат молларини етказиб бермоқдалар.

Савдо маданиятини оширишда кадрлар муҳим роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам бу ерда савдо ходимларини тарбиялашга алоҳида аҳамият берилмоқда. Район универмаги ҳузурида ўрта маълумотли қизлардан сотувчилар тайёрлаш мақсадида олти ойлик курс очилган.

Бўка райони кооператорлари олган мажбуриятларини бажариш, ваъдага вафо қилиш учун ҳар соҳада ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Ҳ. ТОЖИБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КОЛХОЗЧИЛАР МАМНУН

Оқшом. Дала шийпони гавжум. Колхозчилар ўзларига зарур нарсаларни сотувчисиз магазиндан танлаб оладилар-да, пулини ҳисоблаб кассага қўймоқдалар.

Уйчи қишлоқ Советидаги Жданов номли колхознинг ҳамма дала шийпонларида сотувчисиз магазинлар очилган. Булар колхозчиларнинг яхши ишлашлари ва дам олишларига қулайлик туғдираётирлар.

Андижон область, Янгиқўрғон район матлубот жамияти правлениеси савдо хизматини яхшилаш учун барча имкониятлардан фойдаланмоқда. Дала шийпонларида ташкил этилган 200 дан ортиқ сотувчисиз магазин ишидан меҳнаткашлар ғоят мамнун бўлмоқдалар. Бу магазинларга янги товар тез-тез келтирилиб турибди.

Савдо хизматида прогрессив усулларни кенг қўлланаётган Янгиқўрғон райпоси ходимлари товар обороти планларини ошириб бажаришга эришмоқдалар.

Райпо правлениеси 5 та автолавкани чорвадорлар хизматига топширган. Яйловлардаги чорвадорларга керакли нарсалар ўз вақтида етказиб берилмоқда.

О. МУМИНОВ.

ЛУҚМА

«ТЕЗ ЁРДАМ»МИ, СУСТ ЁРДАМ?

Яқинда қисмимизга ташвишли хабар келди. Чиғатой кўчасидаги сабзавот базасида фалокат юз берган: тўрт киши маҳсулот тузлайдиган катта чуқурга йиқилиб тушган.

Ўт ўчириш қисми аъзолари ўртоқ Хонбобоев раҳбарлигида фалокат юз берган ерга яшин тезлигида етиб бориб, кишиларни ўлим чангалидан қутқазиб қолишди. Уларга медицина ёрдами кўрсатилди. Ҳозир уларнинг аҳволи яхши.

Лекин бизни яна шу ташвишли сигнални эшитган «Тез ёрдам» машинаси жуда кечикиб келганлиги таажжублантирмоқда. Бунинг устига «Тез ёрдам» ходимлари кислород ёстиқчаларисиз келишган. Халқ олдидаги муқаддас бурчга бундай совуққонлик билан қараш ҳоллари биринчи марта рўй бераётгани йўқ! Биз Тошкент шаҳар «Тез ёрдам» касалхонасининг ходимлари суст ёрдамчиларга айланиб қолмай, чақирилган ерга ўт ўчириш командаси билан бирга етиб боришларини истардик.

Ҳ. РАҲМОНОВ,
Тошкент шаҳар, Октябрь район ўт ўчириш қисмининг бошлиғи.

ЧИРЧИҚ «ЧИЛОНЗОР»И

Химиклар шаҳрида яқинда Чирчиқ—«Чилонзор» автобус маршрути очилди. Бу автобуслар шаҳарнинг саноат корхоналаридан анчагина узоқда жойлашган янги микрорайонга—Чирчиқ «Чилонзор»ига қатнамоқда.

Куни кеча ана шу микрорайонда учинчи саксон квартирали уй фойдаланишга топширилди. Чирчиқликлардан саксон оила ҳовли тўйи ўтказди. Шу йил апрель ойида 160-қурилиш тресchallenge ҳузурида ташкил этилган «Чирчикжилстрой» бошқармасининг 2-участка бинокорлари микрорайонда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги кунигача яна иккита уйни фойдаланишга топширишни мўлжаллашмоқда.

В. ПРИШЧЕПА.

ТОШКЕНТ тепловоз-вагон ремонти заводи коллективи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллигини муносиб меҳнат зафарлари билан нишонлаш учун ғайрат билан ишламоқда. Сиз бу суратда коммунистик меҳнат бригадаси аъзоларидан Виктор Пишчев, Собир Тошев, Юрий Новиков, Николай Голиков, Виктор Утишев, Мурод Қосимов ва Сухан Ботиров ўртоқларни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотоси.

ФАН ЧЎҚҚИЛАРИ САРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ЙИЛЛИК ЙИҒИЛИШИ

Совет фани буюк яратувчи куч бўлиб қолди. Олимларимизнинг ажойиб муваффақиятлари бутун дунёга маълум. Улар биринчи бўлиб атомнинг қудратли энергиясини одамларга хизмат қилдирдилар. Космосга эшик очдилар. Бениҳоя кичик нарсаларда ҳам, бениҳоя катта нарсаларда ҳам совет олимлари техника тараққиёти учун янгидан-янги имкониятлар очиб бермоқдалар. Мамлакатимиз да халқ хўжалиги ва маданиятининг ҳозирги вақтда ҳеч бир тармоғи йўқки, бу тармоқ ўзининг ривожланишида илм-фан муваффақиятларига таянмаган бўлсин.

Ўзбекистон пахтакорлари, ғаллакорлари, чорвадорлари, пиллачилари, кончилари, металлурглари, машинасозлари, тўқимачилари ҳамда саноат ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги ҳамма ходимлар фан билан ҳамкор бўлиб ишламоқдалар. Бу йил колхоз ва совхоз далаларининг меҳнаткашлари юз минг гектарлаб ерларга қаҳрабо кислота билан, марганец тузлари ва бошқа микроэлементлар билан дориланган чигитларни экдилар. Шу ерларнинг ҳар гектари кузда қўшимча равишда яна 2-5 центнер пахта беради. Аммонийлашган суперфосфат, ерни чуқур ҳайдаб, ҳайдалган қатлам тагидаги ерларни юмшатиш методи билан қуролланган пахтакорлар ҳосилдорликни 3,5 центнер оширишга муваффақ бўладилар.

Чирчиқ электрохимия комбинатида ва Самарқанд суперфосфат заводида радийизотоп концентратомерлар ишлаб чиқаришга жорий этилди. Улар мураккаб технология процессларини автоматлаштириш имконини беради. Бекобод цементчилари айланма печда цемент қандай тайёр бўлаётганини контроль қиладиган радийизотоплардан фойдаланадиган бўлиб қолдилар. Чигитни пахта заводларидан мой заводларига ташишнинг энг самарали усулини ҳисоблаб берадиган электрон-ҳисоблаш машиналарига таяниб, автотранспортнинг беҳуда қатнашини камайтириш йўллари белгилаб олинди, шу туфайли Тошкентнинг автотранспорт хўжаликлари камида 110 минг сўм маблағни тежаш имкониятига эга бўладилар.

Булар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олимларининг 1963 йилда қилган ишларидан бир шингил, холос.

Республика Фанлар академиясининг шу йил 30 июнда Тошкентда бўлиб ўтган йиллик йиғилишида Академия президиумининг бош илмий секретари М. З. Хомидхонов «Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 1963 йилдаги фаолияти ва 1964—1965 йилларга мўлжалланган проблема-тематика плани» ҳақида доклад қилди. Докладчи, ўтган йил халқ хўжалигига жорий қилиш учун 32 та тугал илмий иш топширилганлигини айтди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «СССР Фанлар академиясининг ва иттифоқчи республикалар фанлар академияларининг фаолиятини яхшилаш тўғрисида»ги қарорига ҳамда шу масала устида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қабул қилган қарорга, КПСС Марказий Комитети ноябрь ва июнь Пленумларининг қарорларига мувофиқ, республика Фанлар академияси ўзига қарашли барча муассасалар ва ташкилотларнинг ишини қайта қуриб олди. Табиёт фанларининг муҳим проблемаларига доир олиб борилаётган тадқиқотлар, чунончи активацион анализ методларини ишлаб чиқиш ва бу методларни халқ хўжалигининг турли тармоқларида қўллаш, моддага радиацион таъсир ўтказиш методларини ишлаб чиқиш кучайтирилди. Чала ўтказгичлар физикаси, физик электроника соҳасидаги тадқиқотлар, халқ хўжалигида ва техникада қуёш энергиясидан фойдаланишнинг илмий негизларини яратиш мақсадида гелиофизика соҳасида ўтказилаётган тадқиқотлар кенг авж олдирилди. Ўзбекистон территориясини биология ва геофизика жиҳатидан ўрганиш, физиологик актив бирикмаларни — алколоидларни, гликозидларни, дефолиантларни, десикантларни, гербицидларни синтез қилиш анча кенгайтирилди. Пахтачиликнинг комплекс ривожлантириш проблемаларига, Ўзбекистоннинг табиий ресурсларидан фойдаланиш ва уларни такрор ишлаб чиқаришнинг илмий асосларини ишлаб чиқишга, республиканинг ўсимликлар ва ҳайвонлар оламини ўрганиш ва бойитишга, яйловларнинг маҳсулдорлигини оширишга, чўл ва ярим чўлларни ўзлаштиришга алоҳида эътибор берилди.

Гуманитар проблемалар билан шуғулланувчи институтлар коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида мамлакатимизда рўй бераётган ижтимоий-сиёсий жараёнларни тадқиқ қилишни, табиётшуносликнинг фалсафий проблемаларини, атеизм проблемаларини, Ўзбекистонда ижтимоий-фалсафий фикр, давлат-ҳуқуқ тарихини, моддий маданият, тил, адабиёт тарихини ўрганишга кўпроқ эътибор бердилар.

Қайта қуриш натижасида 20 турдан кўпроқ янги лаборатория ташкил этилди.

1963 йилда юздан кўпроқ катта монографиялар эълон қилинди.

Докладчи Фанлар академияси олимларининг ютуқлари ҳақида гапириб, илмий тадқиқот ишларини ташкил этишда ҳали ҳам жиддий камчиликлар борлигини кўрсатиб ўтди.

Ўзбекистон партия ташкилоти активларининг яқинда бўлиб ўтган йиғилиши республика олимларининг эътиборини баъзи ташкилотларнинг тематикаси ва илмий савияси ҳозирги замон талабларига ҳали ҳам жавоб беролмаётганлигига жалб қилди. Кўпгина илмий муассасалар асосий талабни, яъни фан ва техниканинг энг муҳим вазифаларини ҳал этишга, ишлаб чиқаришни ривожлантириш билан бевосита боғланган перспектив илмий тадқиқотларни амалга оширишга, техника тараққиётининг принципиал янги имкониятларини топишга ва халқ хўжалигида фойдаланиш учун тавсия этишга олимларнинг куч ва ғайратини тўплаш керак, деган талабни бажармаётирлар. Кўпгина илмий муассасалар айни бир темани айни бир вақтда ишлаб чиқиш билан шуғулланмоқдалар, тадқиқотларни планлардан чиқариб юбориш ва уларни тамом қилиш муддатларини асоссиз равишда кейинга қолдириш сингари ҳолларга йўл қўймоқдалар. Унчалик актуал бўлмаган илмий проблемалар билан шуғулланиш ҳоллари ҳам бор. Баъзи илмий тадқиқот муассасалари, лабораториялар ва айрим олимлар самарали иш қилмаётирлар, анча вақтдан бери ишлаб чиқаришга ҳам, фанга ҳам ҳеч бир маҳсулот бермаётирлар.

Фанлар академияси институтларининг раҳбарлари бўлимларга лабораториялар ва секторларга раҳбарлик савиясини оширишлари, илмий ишлар планларининг бажарилиши устидан контролликни кучайтиришлари лозим.

Докладчи илмий кадрлар тайёрлаш масалаларига тўхталиб айтдики, 1963 йилда атиги еттита докторлик диссертацияси ёқланди, шуларнинг олтитаси ижтимоий фанлар бўлимида, биттаси физика-техника ва математика фанлари бўлимида ёқланди. Шу вақт ичида 121 та кандидатлик диссертацияси ёқланди. Ҳозирги вақтда Фанлар академиясининг илмий ходимлари орасида фан кандидатлари атиги 27 процентни, айрим институтларда эса бундан ҳам камроқ процентни ташкил қилганлиги назарда тутилса, олим кадрларни ўстиришдаги бу суръатларни жуда суст деб ҳисобласа бўлади. Ҳозирги вақтда Фанлар академиясининг аспирантурасида 947 аспирант ўқитилмоқда. Бундан ташқари, 200 киши Москва, Ленинград, Киев ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидаги илмий тадқиқот муассасаларида ва олий ўқув юртларида тайёрланмоқда. Бироқ, уларнинг ҳаммаси ҳам аспирантурани диссертация ёзиш билан тамомлаётганлари йўқ. Чунончи, 1963 йилда 132 аспирант чиқарилди. Аммо, улардан фақат 64 киши диссертация ёқлади ва ёқлашга тақдим этди. Бунинг сабаби шуки, аспирантурага тайёргарлиги яхши бўлмаган мутахассислар олинмоқда.

Пировардида, М. З. Хомидхонов 1964—1965 йилларга мўлжалланган проблема-тематик планлар ҳақида гапирди. Бу планга мувофиқ, деди докладчи, табиёт фанларининг бир қанча муҳим проблемаларига, чунончи ядро физикаси, қаттиқ жисм физикаси, чала ўтказгичлар физикаси, космик нурлар, кибернетика, ернинг тузилиши ва ривожланиши, қишлоқ хўжалигини химиялаштириш, микроорганизмлар ҳаётий фаолиятининг физиологик-биохимик асослари, табиий ва синтетик биологик актив моддаларнинг химияси ва шу сингариларга доир тадқиқотлар янада ривожлантирилади.

Ижтимоий фанлар соҳасида олимлар социализм тараққиётининг ва коммунизмга ўтишнинг қонуниятларини тадқиқ қилиш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тарихини, халқаро ишчилар ҳаракати ва миллий озодлик ҳаракати тарихини ва бошқа бир қанча проблемаларни ўрганиш билан шуғулланадилар. Планда мўлжалланган тадқиқотларнинг бешдан тўрт қисми ўзбек халқининг экономикасини ва маданиятини ривожлантириш билан бевосита боғлиқ бўлган тадқиқотлардир.

Физика-техника ва математика фанлари бўлимининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси С. В. Стародубцев, ижтимоий фанлар бўлимининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси И. М. Мўминов, химия-технология ва биология фанлари бўлими раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси К. С. Аҳмедов докладчига қўшимча қилиб, шу бўлимларнинг ўзларига тегишли соҳалардаги фанларни ривожлантириш аҳволи ва истиқболи қайҳолда эканлигини гапириб бердилар.

Музокараларда сўзга чиққанлар илмий тадқиқот ишларидаги камчиликларнинг сабабларини очиб ташладилар, Фанлар академияси илмий муассасаларининг ва ташкилотларининг ишини яхшилаш йўлларини кўрсатиб бердилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолари Э. И. Адирович ва С. Юнусов илмий тадқиқотларнинг асосий йўналишларини белгилаб олиб, олимларнинг асосий кучларини ва маблағларини мана шунга қаратиш ва фаннинг шу соҳаларида олдинги позицияларни эгаллаш зарурлиги ҳақида гапирдилар. Жумладан, Э. И. Адирович чала ўтказгичлар физикаси мана шундай асосий йўналишлардан бири бўлиб қолиши мумкинлигини кўрсатиб ўтди. Чала ўтказгичлар ишлаб чиқармоқ учун Ўзбекистонда хомашё бор, шу проблемага тааллуқли тадқиқотлар ўтказишда катта тажриба орттирган олимларнинг яхши уюшган мактаблари бор.

Кейинги йилларда, деди Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Я. Ғуломов, археологларимиз Зарафшон ва Қашқадарёнинг этакларида қадим замонларда суғорилган катта майдонлар борлигини аниқладилар. Бу кашфиёт шу районларда суғориладиган деҳқончиликни янада ривожлантириш учун катта аҳамиятга эга. Археологлар қадимий сув омборларининг қолдиқларини топдилар. Бу сув омборлари ҳозирги замон гидротехника иншоотлари қуриш учун ҳам ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Мазкур сув омборлари бўлган жойларда янги тўғонлар қуриб, сувсиз қақраб ётган жуда кўп ерларга сув чиқариш мумкин.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси Д. К. Содиқов ўз нутқини биология фанларини ривожлантириш проблемаларига бағишлади. У, Ботаника институти олимларининг республикадаги ўсимликларни ўрганиш соҳасидаги ишларини гапириб ўтди. Озуқабоп ўсимликлар селекцияси чўл ва ярим чўл ерларда озуқа етиштиришда, олимнинг фикрича, янги йўл очиб бериши мумкин.

Ҳозирги вақтда, деди, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси В. В. Пославский, Мирзачўлда катта-катта қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Бу эса катта тадқиқотлар ўтказишни талаб қилади. Бироқ, бунинг учун олимларнинг қўлида аниқ ўлчов асбоблари йўқ. Аниқ фанлар соҳасида ишловчи олимлар, деди нотиқ, мукаммал асбоблар яратиб беришлари ва бу билан қўриқ ерларни муваффақиятли ўзлаштиришга ёрдамлашишлари лозим.

Экономика институтининг директори, иқтисод фанлари доктори О. Б. Жамолов иқтисодий фанлар учун турли кадрлар тайёрлаш масаласини қўйди. Республиканинг халқ хўжалиги тез ривожланиб бораётганлиги ва химия, радиотехника, машинасозлик ва бошқа шу сингари прогрессив тармоқлар барқ уриб ривожланаётганлиги, деди нотиқ, илмий кадрлар тайёрлашни зарур иш қилиб қўймоқда.

Совет халқи қишлоқ хўжалигини химиялаштиришнинг жуда катта программасини амалга ошираётган ҳозирги кунда, деди Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрининг фан бўйича ўринбосари С. А. Асқарова, биология фанининг аҳамияти ҳар қачонгидан ҳам ошиб кетди. Олимлар ғўза қурти билан курашнинг жуда самарали биологик методини ишлаб чиқдилар. Вилтга қарши биологик метод билан кураш соҳасида ўтказилаётган тадқиқотларнинг истиқболи ҳам жуда катта. Бироқ, бу ишлар шу вақтгача етарли равишда кенгайтирилгани йўқ. Экинларни ҳимоя қилишнинг мана шундай яхши воситаларини пахтакорлар қўлига мумкин қадар тезроқ етказиб бермоқ учун бу ишларни бутун чоралар билан жадаллаштириш зарур.

С. А. Асқарова чорва молларни боқишда озуқа тарқасида фойдаланиш учун ғўзапояни комплекс тадқиқ қилиш ишларини ўтказишни таклиф қилди. Ғўзапоя химия воситаси билан анализ қилинганида унинг таркибидаги тўйимли моддалар похол таркибидагидан анча кўпроқ эканлигини ва ғўзапоя қўшимча озуқа олиш учун яхши манба эканлигини кўрсатди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси В. П. Шчеглов қуёш физикаси ҳозирги замон табиёт фанининг энг актуал проблемаларидан бири эканлигини ва уни ривожлантиришнинг муҳимлигини уқтириб ўтди.

Тил ва адабиёт институтининг директори, фалсафа фанлари доктори К. Х. Хоназаров бу илмий муассасанинг ишини яхшилаш соҳасида олимлар нималар қилаётганлигини, ҳозирги ўзбек филологияси ва адабиётини тадқиқ қилишдаги янги йўналишларни таъкидлайди.

Йиғилишда СССР Фанлар академиясининг биринчи вице-президенти В. А. Кириллин, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси Н. В. Лавров нутқ сўзладилар.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 1963 йилда қилган ишлари якунини якдиллик билан маъқулладилар ва 1964—1965 йилларга мўлжалланган проблема-тематик планини тасдиқладилар.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси С. В. Стародубцевнинг «Алоҳида тоза материалларни ўрганиш» ҳақидаги докладини, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси М. Н. Набиевнинг «Янги минерал ўғитлар химияси ва уларни ишлаб чиқариш технологияси» деган докладини жуда қизиқиб тингладилар. (ЎзТАГ).

ЮБИЛЕЙГА АТАЛГАН КЎРГАЗМА

НУКУС. Автоном республика Ёзувчилар союзининг залида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигига бағишланган кўргазма очилди. Унда Қорақалпоғистон АССРнинг 40 йил ичида босиб ўтган шонли йўлини акс эттирувчи турли стендлар, фотосуратлар, диаграммалар қўйилган.

Рассом И. Советскийнинг «Кузги дала», «Цехда», «Олма гуллаганда», «Баҳор гуллари», «Балиқларни сортга ажратувчилар», Қ. Саипованинг «Амударё бўйида», А. Кваннинг «Ёш шоликорлар» сингари картиналари томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

ЖИНОЯТЧИЛАР ЖАЗОЛАНДИ

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 16-сонида босилган «Юлғичлар қўлга тушди» сарлавҳали танқидий мақолада Каттақўрғон бошқармасидаги Ильич номли қишлоқ хўжалик артелига жойлашиб олган бир группа шахсларнинг кирдикорлари фош этилган эди. Бошқарма партия комитети секретарининг ўринбосари А. Кузьмин шу муносабат билан редакцияга қуйидагиларни хабар қилди:

Танқидий мақолада тилга олинган фактлар текширишда тўла тасдиқланди. Тергов органлари коллектив хўжалик мулкига чанг солган, сохта ҳужжатлар тузиш йўли билан колхоз маблағини ўзлаштирган ёрдамчи бухгалтер Нормурод Эргашев, табелчи Файзулла Қаршиевларни жиноий жавобгарликка тортди. Самарқанд область суди ишни очиқ суд мажлисида кўриб, уларни 7 йил қамоқ жазосига ҳукм қилди.

«ВАЪДАСИ ЁЛҒОН»

Шу сарлавҳали танқидий мақола («Совет Ўзбекистони», 1964 йил 22 март) газетхонларнинг хотирасида бўлса керак. Унда Шовот район колхозлараро қурилиш ташкилотидаги катта камчиликлар, унинг бошлиғи Жуманиёзовнинг фаолиятсизлиги, ёлғон ваъдалар билан колхоз раҳбарларини алдаб келаётгани танқид қилинган эди. Шу муносабат билан Шовот ишлаб чиқариш бошқармасидан олинган жавоб хатида бундай дейилади:

Танқидий мақола ишлаб чиқариш бошқармаси партия-давлат контроли комитетида муҳокама қилиниб, келтирилган фактлар тўғрилиги эътироф этилди. Қурилиш ишларига оператив раҳбарлик қила олмагани учун Жуманиёзов вазифасидан олиб ташланди. Қурилиш суръатини тезлаштириш, сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар кўрилди.

МИНИСТРЛИК ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАДИ

Ўзбекистон ССР алоқа министрининг ўринбосари В. Йўлдошевдан олинган хатда қуйидагилар таъкидланади:

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 17 май сонида «Халққа хизмат — олий ҳиммат» сарлавҳаси остида босилган мақолада Тошкент шаҳридаги айрим алоқа идоралари фаолиятидаги жиддий нуқсонлар танқид қилинган эди. Текширишда келтирилган ҳамма фактлар тўла тасдиқланди. 95-алоқа бўлими ходимлари кундалик газеталар, «Огонёк», «Крокодил», «Ўзбекистон хотин-қизлари», «Муштум» журналларини ўз вақтида эгаларига етказиб беришда сусткашликка йўл қўйгани қаттиқ қораланди. Алоқа бўлимининг бошлиғи Муҳаммаджонов, почтальон Ғофуров ўз вазифасига совуққонлик билан қараганини учун маъмурий жазо олди. 2-алоқа бўлимининг бошлиғи Эгамбердиевга алоқа ходимларининг иши устидан назоратни кучайтирмагани учун виговор эълон қилинди. Газета-журналларни белгиланган вақтда газетхон ва журналхонларга етказиб бермаган почтальонлардан Зуҳуров ва Олимовларга қаттиқ виговор берилди. Танқидий мақола почтамт ходимларининг йиғилишида барча алоқа бўлимлари бошлиқларининг иштирокида муҳокама қилиниб, йўл қўйилган камчиликларни такрорламасликка қаратилган тадбирлар белгиланди.

Билимлар—оммага!

И. МЎМИНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, республика «Билим» жамияти правлениесининг раиси.

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдек муҳим ишда «Билим» жамияти ташкилотлари олдига катта вазифалар қўйилган. Ўзбекистон «Билим» жамияти республика партия ташкилотлари раҳбарлигида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишларини жонлантириб, лекция пропагандасининг жанговар ва таъсирчан бўлишига, коммунистик қурилиш практикаси билан чамбарчас боғланган ҳолда олиб борилишига интилмоқда. Жамият аъзолари ва группаларининг сони анча кўпайди, меҳнаткашларнинг лекцияларга бўлган қизиқиши беқиёс ўсди.

«Билим» жамияти партия ва ҳукумат қарорлари ҳамда кўрсатмаларини кенг тушунтиришни ўз фаолиятининг асоси деб билмоқда. Ҳозирги пайтда жамият аъзолари КПСС Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумлари қарорларини тушунтириш юзасидан катта ишларни олиб бормоқдалар. Бу борада оммавий пропаганданинг ҳаёт олга сурган янги форма ва методлари — халқ университетлари, циклли лекциялар, савол ва жавоб кечалари, ижодкор интеллигенция билан учрашув, иқтисодий анализ ва илмий-техника конференциялари каби усуллардан кенг фойдаланилмоқда.

Коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган ҳозирги пайтда идеология ишини ҳаёт билан, коммунистик қурилиш практикаси билан узвий боғлай билиш катта аҳамият касб этди. Партиямиз лекция пропагандасини халқ хўжалиги олдида турган вазифалар билан қўшиб олиб бориш зарурлигини алоҳида таъкидламоқда. Янги, илғор, фан ва практикада синалган нарсаларнинг ҳаммасини ишлаб чиқаришга кенг жорий қилиш керак. Ана шу талабларни назарда тутиб, биз ўз ишимизни ташкилий жиҳатдан қайта қурдик. Республика «Билим» жамияти правлениеси президиумида икки бюро — саноат ишлаб чиқариши масалаларини пропаганда қилиш ва қишлоқ хўжалиги билимларини пропаганда қилиш бюролари тузилди.

Саноат бюроси химия, геология-география, транспорт, енгил ва тўқимачилик саноати, энергетика ва автоматика, қурилиш ва машинасозлик каби саккиз тармоқ секцияга эга. Бундай секцияларнинг тузилиши лекция пропагандасини жонли ўтказиш, бу ишга олий ўқув юртлари, илмий текшириш институтлари, саноат, транспорт ва қурилиш ходимларини кенг жалб этиш ҳамда пропагандани конкрет олиб бориш имконини берди. Бюро аъзолари меҳнаткашларнинг талабларини ҳисобга олиб, циклли лекциялар ташкил этмоқдалар. Республиканинг шаҳарлари бўйлаб олимлар коллективининг сайёр чиқишлари ташкил қилинмоқда. Самарқанд суперфосфат заводи, Бекобод металлургия комбинати, Фарҳод ГЭСи, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводлари каби йирик корхоналарнинг ишчилари учун турли темаларда лекциялар ўқилди. Шунингдек, бюро саноат корхоналарида ишлаб чиқариш конференцияларини уюштирмоқда. Тошкент, Андижон, Фарғона, Бухоро областларида ўтказилган бундай конференциялар тингловчиларда катта таассурот қолдирди. Масалан, Олмалиқда бўлган конференцияда 250 дан ортиқ киши иштирок этди. Конференция қатнашчилари ишлаб чиқариш технологиясини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, фан янгиликларини ишлаб чиқаришга жорий этиш юзасидан конкрет таклиф ва мулоҳазаларини ўртага ташладилар.

Қишлоқ хўжалиги билимларини пропаганда қилиш бюроси ўзининг бутун фаолиятини бу йил Ватанга 3 миллион 600 минг тонна пахта етиштириб беришдек интернационал бурчнинг бажарилишига қаратган. Бюронинг бир неча секциялари халқ хўжалиги тармоқлари бўйича иш олиб бормоқда.

Жамият ташкилотлари илғор тажрибалар мактаблари ташкил этиб, бу ишга олимлар ва мутахассисларни актив жалб қилмоқда. Маълумки, иқтисодий жиҳатдан қолоқ хўжаликлар устидан илғорларнинг оталиқ қилишидек коммунистик ўзаро муносабатлар кенг қулоч ёймоқда. Бу ишда ҳам «Билим» жамияти аъзолари актив қатнашмоқдалар. Жамият группаларининг аъзолари бўлган илғор хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари қолоқ хўжаликларга бориб, уларга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар, илғор тажрибани кенг татбиқ этиш ҳақида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Бюро ташаббуси билан республикадаги қолоқ колхоз ва совхозларда ўтказилаётган иқтисодий анализ кечалари яхши самара бермоқда. Ана шундай тадбирлар Янгийўлдаги Калинин номли, Янги ердаги К. Маркс номли колхозларда, Фарғона области ва Қорақалпоғистон АССР совхозларида ўтказилди. Кеча қатнашчилари ўз совхоз, колхозларининг иқтисодий аҳволини кенг муҳокама қилдилар, мавжуд резерв ва имкониятларни билиб олдилар. Бу имкониятлардан фойдаланиш тадбирлари белгиланди. Мана шундай кеча ўтказилган жойларда меҳнат интизоми анча мустаҳкамланди, кишиларнинг ишга масъулияти ошди. Бу ҳол колхозчиларни ҳам, олимларни ҳам ғоят қувонтирмоқда.

Бироқ, биз ҳали мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланаётганимиз йўқ. Чунончи, иқтисодий билимларни пропаганда қилиш, олимларнинг саноат корхоналарига, колхоз ва совхозларга чиқишларини уюштириш, хўжаликни оқилона бошқаришда мазкур корхоналарга ва муассасаларга конкрет ёрдам уюштириш ҳали кўнгилдагидек эмас. Биз меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан илмий жиҳатдан асосланган таклифлар ишлаб чиқишни кенг йўлга қўя олганимиз йўқ.

«Билим» жамияти Ўзбекистон меҳнаткашларини ватанпарварлик ва социалистик интернационализм, халқлар дўстлиги руҳида тарбиялаш соҳасида ҳам анча ишлар қилмоқда. Бунда интернационал дўстлик кечалари, чет эл фан ва маданият арбоблари билан учрашувлар ўтказилмоқда. Халқлар дўстлигига бағишланган лекциялар уюштирилмоқда. Бу кечаларда маҳаллий ҳаётдан олинган мисоллар намуна қилиб кўрсатилади. Масалан, Хоразм область, Гурлан бошқармасидаги «Коммунизм» колхозида ўтказилган дўстлик кечасида ижодий меҳнат турли миллат вакилларини мазкур колхозга — ягона оилага жипслаштирганлиги конкрет мисолларда кўрсатиб берилди. Шунингдек, СССР халқларининг экономика ва маданиятни юксалтиришда эришган ютуқларини кенг шарҳлаб берувчи кўплаб лекциялар ўқилмоқда. Жамият ташкилотлари интернационализм ва халқлар дўстлиги идеяларини бундан буён ҳам кенг пропаганда қилаверади. Чунки бу дўстлик барча ютуқларимизнинг омилидир.

Сўнгги йилларда Ўзбекистонда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг янги методи — халқ маданияти университетлари кенг қулоч ёйди. Ҳозир республикада 608 та ана шундай университет ишлаб турибди. Улар 84 минг тингловчини бирлаштирган. Халқ университетларининг сони ошиши билан уларнинг тармоғи ҳам кенгайиб бормоқда. Чунончи, қишлоқ хўжалиги, илмий-техника, педагогика, фалсафа, илмий атеизм, халқаро муносабатлар, коммунистик тарбия ва турмуш университетлари мавжуд. Булар илғор тажрибани тарғиб қилувчи таянч пунктга айланиб бормоқда. Партиямиз Марказий Комитети декабрь ва февраль Пленумидан кейин бу соҳадаги ишлар айниқса жонланиб кетди. Бир неча қишлоқ хўжалик ва техника билимлари университети, химия университети очилди. Уларда олимлар билан бирга халқ хўжалигининг илғорлари ҳам лекциялар ўқиб, фаол иштирок этмоқдалар. Масалан, Тошкент область, Бўка бошқармасидаги халқ хўжалиги билимлари университетида донгдор пахтакор-механизаторлар Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Саодат Гулаҳмедова каби машъаллар ўз тажрибаларини сўзлаб бердилар. Ҳозир республика Компартияси Марказий Комитети ҳузурида халқ университетлари ишларини координацияловчи, уларнинг тармоғини кенгайтириш ишлари билан шуғулланувчи халқ университетлари республика совети тузилган. Совет халқ университетлари фаолиятига яқиндан ёрдам бермоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган XIII пленуми республика «Билим» жамияти олдига янги вазифаларни қўйди. Бу вазифаларни шараф билан бажариш учун бутун ташкилотчилик санъатимизни, билимимиз ва тажрибаларимизни ишга соламиз. Партиянинг, билимларни халққа етказинг, деган оташин чақириғини шараф билан адо этамиз.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ 2

3 ИЮЛЬ 1964 ЙИЛ
№ 153 (12.807).

Ғалла фронтида

Фарғона ғаллакорлари ҳақида фотомухбиримиз И. Глауберзон репортажи

● 1. Олтин бошоқларнинг дони комбайндан тўппа-тўғри автомашинага тўкиляпти. Қува бошқармасидаги Карл Маркс номли колхоз комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Ҳошимжон Маҳмудов эса мўл-кўл дон ҳосилидан қувончини ичига сиғдиролмайди. Ҳа, у гектаридан 45 центнер дон олмоқчи. ● 2. Қува бошқармасидаги Карл Маркс номли колхозда комбайн билан ғалла ўриш пайти. ● 3. Олтиариқ бошқармасидаги «Правда» колхозида арпа ўрими тугалланди. Етиштирилган мўл-кўл буғдой ҳосилини йиғиштириб олиш ҳам тамом бўлай деб қолди. Далалар похолдан тозаланмоқда. Сўнгра бу ерларга маккажўхори экилади. Похолнинг механизмлар билан йиғиштириб олинаётганлиги шу суратда тасвирланган. ● 4. Бу ерларда тунов кунлари сердон бошоқлар силкиниб турган эди. Ҳозир эса маккажўхори экиляпти. Ленинград бошқармасидаги Охунбобоев номли колхоз ғаллакорлари кузга бориб ана шу ердан иккинчи марта дон оладилар. ● 5. Шу кеча-кундузда шоферларнинг ҳам ғайрати жўш урмоқда. Сиз Қува бошқармасидаги «Социализм» колхозининг илғор шофери Тожиаҳмат Мирзаевни кўриб турибсиз.

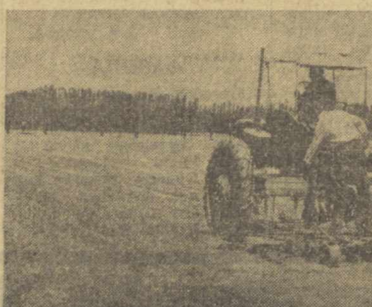

Кенг экранли кинотеатр

Балиқчи бошқармаси марказида 600 ўринли кенг экранли кинотеатр қурилиб, фойдаланишга топширилди.

С. ИИГИТАЛИЕВ.

ҲАМИДНИ ЭСЛАБ...

Ғафур ҒУЛОМ.

Жимжит оқшом. Очиқ ҳавода кўкка кўз тикиб, хаёл суриб ётибмоқдаман. Чўнқир қора осмон, йироқ-йироқ юлдузлар... Кўзим қорачиғлари океан кўпикларига ўхшайдики, унда коинот акс этмоқда. Ана, шу Катта айиқ юлдузлари, ана у Саратон юлдузлари туркуми.

Қатрада осмон акс этганидек,
Жаҳондай маънидор қорачиғимиз.

Бу кунлар тепамиздаги ойнинг учинчи ҳафтаси. Бир чеккаси ушатилган патирдай бўлса ҳам ҳали кучи кетмаган ой бош томонимдаги терак учидан секин-секин сузиб ўтмоқда.

Инсоннинг ажойиб, етук камолотлари тўғрисида ўйламоқдаман. Яқинда кишилар ойга чиқишлари керак. Каттакон ҳовлимнинг бир чеккасида набирам Дурбекнинг йиғлаган товуши келиб қолди. Қорни очгандир. Онаси уйғониб, бағрига олган бўлса керак, тинчиди. Шуларнинг бахтини ўйламоқдаман.

Шундай шеърга тўлган сукунат кечалар тўғрисида хаёл сурган шоирлар беҳад кўп. Баъзиларининг сатрлари ёдимга тушади.

Дилам аз ғусса танг омад ки чашми мурғ пеши ў
Бувад баҳрики, дар жавфи ҳубобаш осмон кунжад.

Шарқимизнинг буюк файласуф шоири Мирза Абдулқодир Бедил шу сатрларни ёзганида, бир оз бадбин ҳолатда бўлган экан деб ўйлайман. Менинг ўйларимда шу эсиб турган кеча насимидай беғуборлик, енгил покизалик бор. Мен яшаб турган муҳит ўзи шундай бўлгани учунми, ёҳуд ҳаётимда бирор манфий таъсир бўлмагани учунми, мен бадбин ўйлаёлмайман ҳам, бадбин ёзолмайман ҳам. Қатор шоирларнинг сокит оқшомлар ҳақидаги шеърларидан узуқ-юлуқ сатрларни ичимда ўқиб, чегарасиз бахмал осмонга термулиб ётибман.

Шағирлайди осмон ва ҳаво,
Шағирлайди бутун коинот,
Шағирлайди бетиним дарё,
Шағирлайди дарёда ҳаёт...
Ҳолбуки, тун...

Бу — марҳум биродарим Ҳамид Олимжоннинг «Ҳолбуки тун» деган шеъридан. Шўрлик дўстим, сен ҳам осмонга термулиб ётибсан, аммо кўз қорачиғингда кўк акс этмайди, ойга учиш тўғрисида ўйлай олмайсан. Набираларинг йиғисида жонинг эркаланмайди, уларнинг бахти, келажаги, истиқболи тўғрисида муҳокама қилолмайсан. Йигирма йилдирки мудҳиш бир тасодиф сени бу жаҳоний ҳузур-ҳаловатлардан бир умрга маҳрум қилди.

Биз Ҳамид Олимжон билан бундай ойдин, мусаффо кечаларни кўп ўтказганмиз. Йигитлигимизнинг қуюндай саркаш йилларида Сиёб қирғоқларида, Ургут тоғларида, Жиззах ёнбағирларида, Бахмал адирларида, Шоҳимардон чўққиларида бундай ажойиб, саргашта ва паришон, лирик кечаларни кўп кўрганмиз.

Ўзбекистон маркази Самарқандга кўчгандан кейин бизнинг «Қизил Ўзбекистон» редакцияси ҳам Самарқандга келди. Кичик бир журналист сифатида мен ҳам шу гурунг ичида бор эдим. Ҳамид, Уйғун шу ерда ўқир эдилар. Жуда тез танишиб олган эдик.

Биз, ёшлар ўзаро илм-маърифат олмоқда, хизматда, бўш вақтларимизда эса тўс-тўполон, ўйин-кулгилардан, ижоддан бошқа ҳеч қандай манфаатларимиз бўлмагани учун ғоятда меҳрибон дўстлар эдик. Мен Ҳамид, Уйғунларнинг дарсдан бўшашини кутиб, Абрамск бульварида (Ҳозир ЎзГУ рўпарасидаги Максим Горький бульвари) қути-қути папиросларни чекиб ташламаганман. Улар ҳам мен ишдан, редакция ёки босмахонадан бўшаб чиққунимча, тўртликлар билан менга ҳазил бағишлардилар.

Ғофуро, ишлар қалай, ишлар қалай,
Сен эмасми Аъзам Аюбга[1] малай.
Соат олтига Регистон приходи,
Сенга маъқул яхши гаплар бир талай.

ҲАМИД.

Пайшанба, жума кунлари ошна-оғайнилар солма қилиб, Оҳаклик тоғига ёки Сиёб бўйига, Ургут-Чорчинорга чиқиб кетар эдик.

Хайр, шундай қилиб десангиз, бундай мусаффо кечаларни Мулло Абдул Ҳамид билан бирга кўп ўтказганман. (Ҳамид мени «Муштум»даги тахаллусим Нуртой билан кўп гиз-гизлатар эди. Шунда мен унинг ғашига тегиш учун Мулло Абдул Ҳамид Жиззахий деганга ўхшаган ҳазил қилар эдим. У жаҳли чиққанда кўзи пир-пир учиб, қулоқлари қизариб кетар эди). Шу кечалардан бири 1939 йилнинг август ойларида бўлган эди. Халқимиз 270 километрлик Катта Фарғона каналини 45 кундек қисқа муддат ичида қазиб битказди. На экскаватор, на трактор, на бульдозер, на бошқа техника бўлган бир замонда бу гигант ҳаракатнинг бошланиши ва охирига етиши чинакам халқ қудратининг тимсоли сифатида тарихларга қайд қилингандир. Биз Ҳамид билан шу қурилишнинг бошданоёғигача иштирок қилдик. Канал трассасининг ҳамма участкаларида деярли биз кутмаганда инсу жинсдек пайдо бўлиб шеърлар ўқиб кетардик.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг топшириғига биноан, канал қазувчи халқ номидан ВКП(б) Марказий Комитетига шеърий мактуб ёзган (бу мактуб «Правда»да босилган) шоирлар ҳам, ғурур билан айта оламанки, биз бўламиз.

Канал трассаси бўйлаб очиқ ҳавода ҳар оқшом ишдан кейин канал қазувчиларнинг машъала-базмлари бўлар эди. Ўртага увадани мазутга булғаб, симга тортиб машъала ёқилар эди. Базм бошланиб кетарди. Ҳамма ўз ҳунарини, санъатини кўрсатар эди.

Шундай катта машъала-базмлардан биттаси август ойининг қайси бир оқшомида бош тўғонда, Куйганёрда ўтказилган эди. Бу ерда Ўзбекистонимизнинг донг таратган санъаткорлари ҳам бор эдилар. Ҳалимахоним ҳам, Тамарахоним ҳам, Мукаррамахоним ҳам, Юсуфжон қизиқ ҳам, Жўрахон Султонов ҳам, Ака Бухор ҳам шу ерда эди. Ўзбекистон оқсоқоли Йўлдош ота билан Усмон Юсупов ҳам шу ерда эдилар. Кўп участкалардан одам йиғилган қиёмат базм бўлди.

Базмдан кейин тарқалишдик. Одам одамнинг белига бош қўйиб ўнғай келган жойда айқаш-уйқаш уйқуга кетди. Уйқу жой, муҳаббат чирой танламас, деган гапни шу чала маҳшарда кўрсангиз бўлар эди.

Ҳамид билан биз бошимизни суқарга жой тополмас эдик. Қаердадир озгина бўлса ҳам мизғиб олиш керак. Ойдинда Қорадарёнинг бўйидаги бедапояга ўтириб олиб, шу беда ичида ётмоқчи бўлдик.

— Ғафур, шу бедапояда ётамиз, — деди у. Чўзилдик. Қўлларимизни бошимиз тагига ёстиқ қилиб қўйиб, кўкка тикилиб ётар эдик.

— Ғафур, кел, частушка айтишамиз, — деди Ҳамид.

— Бошла!

Ҳамид бошлади:

Эшик олди картишка
Мен ўтирдим артишка,
Агар уйқу келмаса,
Ўйнаймиз кошка-мишка.

Мен жавоб бердим:

Эшик олди ариқча,
Ариқчада балиқча.
Шудринг тушиб турибди,
Ухлолмаймиз тариқча.

Тип-тиниқ, чуқур Андижон осмонини тўлдириб юлдузлар ёнар эди. Бир бурда ушатилган патирдек ой осмонда секин-секин кезиб юради.

Шағирларди осмон ва ҳаво,
Шағирларди бутун коинот.
Шағирларди бетиним дарё,
Шағирларди дарёда ҳаёт...
Ҳолбуки тун...

Қаердандир тепамизга Йўлдош ота келиб қолдилар. Биз дик этиб ўрнимиздан турмоқчи бўлдик.

— Ўтираверинглар, шоирлар, ўтираверинглар, — деди Йўлдош ота, — икковлашиб юлдузларнинг сирини ўғирлаяпсанларми, юлдузли осмонга қараш хаёлни кенгайтиради, қайғуни унуттиради, зеҳнни тиниқ қилади, кўзни — равшан. Дамлар ғанимат. Ҳар бир нафасдан фойдалана олиш керак, — деб ёнимизга ўтирдилар. Тонг ёришгунча дарё лабида Катта Фарғона каналининг келажаги, истиқболи, суғорадиган ерлари, унинг қирғоғида қуриладиган янги шаҳарлар, янги қишлоқлар, очиладиган янги ерлар, умуман республикамизнинг истиқболи ҳақида ширин-ширин сўзлашиб ўтирдик.

* * *

Ҳамид Ёзувчилар союзига раис бўлиб турган йилларида ўзининг дўстларига маълум бўлмаган ажойиб фазилатларини кўрсата бошлади. У ақлли бошлиқ, тадбирли ташкилотчи, ноёб жамоат арбоби эканлигини кўрсатди.

Фашист галаларига қарши қаттол жанг кунлари бориб турганида жанговар бир шоир сифатида, сафарбар бир аскар сифатида фронт орқасида туриб халқнинг руҳини тинмай ғалабага илҳомлантириб турди. Айниқса ички Россиядан, Белоруссия, Украинадан вақтинча кўчиб келган ёзувчиларни ўкситмай, камситмай, муҳтож қилиб қўймай ўртага дўстлик ва биродарлик шиорини маҳкам қўйиб уюштира олиш ўнғай иш эмас эди. Шу ўртада ўзбек халқининг совғаи-саломини юклаб, Йўлдош ота бошлиқ делегация билан 1-Украина фронтига — Рокоссовский қўмондонлик қилиб турган жабҳага бориб келди. У ерда ўзбек жангчилари билан учрашди. Уларга биздан салом етказди. Уларнинг кўнглини кўтарди. Биз ҳаммамиз раисимиз сифатида Ҳамидни ғоят ҳурмат қилар эдик ва итоат қилар эдик. Фронт орқасидаги интизом ҳам айниқса шуни талаб қилар эди.

Ҳамиднинг раҳбар сифатидаги иш методларидан яна бириси шу эдики, у ҳеч қачон бир вазифани амри-фармойиш билан буюрмас эди. Гап нимада эканлигини тушунтирар эди. Сиз ўз навбатида шу вазифани бажариб қўйганлигингизни билмай қолар эдингиз.

Бизнинг ғалабамиз аниқ бўлиб қолди. Уруш ўрталарида хомуш, иккиланиб юрганлар ҳам энди: «ғалаба яқин», дея бошладилар. Шунда Министрлар Совети Арғиндан бизга, ёзувчиларга боғ бериб қолди. Оғримаган бошга олтин исирға дегандек, Ҳамиднинг бошида бундан ҳам ташқари ташвишлар тўлиб ётганига қарамай, ҳафтада бир-икки маротаба бу боғдан бориб хабар олар эди.

1944 йил 26 июнда соат иккиларда Карл Маркс кўчасидан кета туриб, универмаг рўпарасидаги электр асбоблари магазинининг олдида Зулфия билан иккалаларини кўриб қолдим. Саломдан кейин:

— Ҳа, йўл бўлсин, Ғафурвой, — деди у.

— Эртага Фарғонага кетмоқчиман. Бир-иккита очерк ёзиб келай.

— Бу ишинг яхши. Ҳозир қаерга?

— Бош оққанча кетиб турибман. Муллавачча сайр.

Кулишдик.

— Ғафур, — деди Ҳамид, — бошқа ишингни қўй, юр, Олой бозорига бориб бир кўнгилдагидек харажат қиламиз, бизникига бориб ош қиламиз. Сен ахир самовар паловга устасан-ку. Кейин мен «Муқанна»нинг баъзи ғазалларини янгидан ёздим, ўқиб бераман... Биргалашиб кетдик.

Ёғу гўштни Зулфия тўғраб берди, мен қозонга ўт қўйдим. «Алпомиш» достонларидаги кайвони хотинларни эслатадиган барваста, кўркам онахонимиз Комила биби ҳам шу ерда эдилар.

(Ҳаммамизнинг онамиз сифатида барҳаёт бўлган, кунту бардошнинг, чидамнинг, салобатнинг, ўзбек кексаларига хос улуғворликнинг эгаси бўлган бу онамизга ҳамиша биздан фарзандлик таъзими).

Шунда Ҳамид мени имлаб чақирди-да:

— Ана у уйда Жиззахнинг қора кишмишидан тайёрланган, Урдўшвой акам юборган бир кўзача мусаллас турибди, ўшандан бир қултум, ярим қултум ичиб тур, саратонда ўчоқнинг ўти элитмасин, деб қўйди.

Ошнинг сабзи-пиёзини жуда ҳам қиёмига келтирдим. Тузини тотиб кўрган Ҳамид ҳам, Зулфия ҳам қойил қолишди. Гуруч солдим, гуруч ҳам қайнаяпти. Ҳали-ҳали кўзимни юмсам, лолабазм бўлиб биқиллаб турган шу палов кўзимнинг олдига келади. Гуруч сувини тортгандай бўлди, кейин... мен дамлагандай бўлдим. Зулфия айвонда помидор, пиёз тўғраб шакароб қиляпти. Ҳадеганда Ҳамид қистайди:

— Мусалласи чакки эмас экан, Ғафур, ичим яланиб кетди, ошни тезроқ сузсанг-чи.

— Ҳозир, ҳозир, — дейман-у, кўзим кўзачада.

Бир маҳал лаган тайёрлаб қозоннинг қопқоғини очарманми...

Бир қозонда ўн олти хил ош пишибди-я: бир чеккада бир кап гуруч оппоқлигича қимирламай турибди, қозоннинг ярим бели қирмоч, бир томонда тўрт қошиқча шовла...

Деворга суянган уч почали нарвон турган экан, шундан чиқиб Жуманиёз Шариповнинг ҳовлиси томонга ўзимни ташладим. Салқин подволига тушиб уйқуга кетдим. Бу, Ҳамид билан сўнгги учрашувимиз эди.

* * *

3 июль куни мен Фарғона области, Бағдод районининг Насриддинчек қишлоғида колхозда эдим. Кечки пайт обкомнинг тез юрар кичкина машинаси келди. Ҳамиднинг фожиали ўлими ҳақидаги хабарни обкомга борганда эшитдим.

* * *

Мен Ҳамидни тирик учрата олмадим. Мана энди шу фожиага бугун йигирма йил тўлиб, дўстимни эслаб ўтирибман. Ҳамид қайтиб келмайди.

Фалакка қўл узатиб, шамси анварни олиб бўлмас, дейилган бўлса ҳам Ҳамиднинг аввало ўз хонадонида ёққан чироғи кундан-кун парпираб ёниб турибди. Унинг содиқ рафиқаси Зулфияхоним ҳижронлар ичида йигирма ўрик гулини ўтказиб, дўст-ошнолар, қавм-қариндошлар, қуда-қудағайлар ўртасида Ҳамид орзуларини рўёбга чиқариб турибди.

Етук лирик шоира, баркамол жамоат ва давлат арбоби, булардан ташқари ўзида ҳам ота, ҳам оналикни кўрсата олган ҳурматли Зулфияхонимга ташаккурлар айтиш керак бўлади. Биз, Ҳамиднинг дўстлари эса унинг ишини камол билан давом эттириб турибмиз. Бизнинг сатрларимизда Ҳамиднинг ҳиссаси катта. Унинг сингиллари, ўғли, қизига қўлдан келганча меҳрибонлигимизни аямадик, қуда-қудағайлар бўлиб кетдик. Ҳамиднинг набиралари ажойиб жамиятимизнинг етук аъзолари бўлиб тарбия топмоқдалар.

Ҳамиднинг ижодий фаолияти, биографик ҳаёти, жамият ўртасида тутган мавқеи ва бажарган вазифалари тўғрисида бир талай монографиялар бор. Бу қисқа хотиранома айрилиқ ўртаган бир дўстнинг ойдин оқшомдаги бир мунги, холос...

[1] «Қизил Ўзбекистон»нинг собиқ масъул секретари.

Ҳамид Олимжон ўз дўстлари Ойбек, Ғафур Ғулом ва Зулфиялар билан. 1943 йил.

ШОНА ВА ГУЛЛАРНИ САҚЛАБ ҚОЛАЙЛИК

(КОНВЕРТЛАРНИ ОЧГАНДА)

Республикамиз пахта далаларида ҳаёт қайнамоқда. Ҳамма «оқ олтин» хирмонининг баракали бўлишига шу кунларда фидокорона меҳнати билан замин тайёрлаётир. Колхозчилар, совхоз ишчилари қардош республикалар пахтакорлари ўзаро текшириш бригадалари аъзоларининг қимматли маслаҳатлари асосида ғўза парваришини кучайтирмоқдалар, йўл қўйилган камчиликларни тезроқ бартараф қилиш учун курашаётирлар. Бу ҳақда редакцияга ҳар куни ўнлаб хат-хабарлар келиб турибди.

ҚАНОТЛИ ТАШАББУС

Республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 40 йиллик юбилейи йилида меҳнатда жасорат кўрсатиш, янги ва улкан ғалабаларни қўлга киритиш тўғрисида Янгиариқ бошқармасидаги «Ўзбекистон» колхозининг бригадири Искандар Юсуповнинг чақириғи минглаб меҳнаткашларнинг қалбида акс-садо берди. Кўпгина бригада ва звеноларда илгари олинган мажбуриятлар қайта кўриб чиқилиб, оширилган мажбуриятлар қабул қилинди. Оққўрғон бошқармасидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг 5-бўлими ишчилари бу йил 750 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил кўтариш учун курашаётирлар. Барча майдонлар бегона ўтлардан тозаланди. Э. Катаманов, Ш. Ҳамроқулов, Р. Давлетов, Р. Нурматов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ғўза айниқса яхши ривожланмоқда. Учқўрғон бошқармасидаги Ленин номли колхознинг Тупахон Холиқова бошлиқ бригадаси, Термиз районидаги «Таллимарон» совхозида Улғўзи Муродова бошчилик қилаётган бригада, Андижон бошқармасидаги «Октябрь» колхозининг Раимжон Аҳмедов бошлиқ звеноси Искандар Юсуповнинг хатига жавобан гектаридан 40-50 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилдилар. Бу ҳақда О. Машраббоев, М. Карачик, Я. Жабборов, А. Абдулахадов ўртоқлар хабар ёзиб юборганлар.

Чироқчи бошқармасидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари ўтган йили 1200 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 38 центнердан «оқ олтин» етиштирган эдилар.

Бу йил уларнинг аҳди — гектаридан 40 центнер. Аҳдига вафодор колхозчилар дала ишларини намунали бажармоқдалар. Ғўза парваришида 32 чопиқ трактори, 40 дан ортиқ от культиватори ишлаб турибди. Бу ҳақда хабар юборган А. Каримов. Ж. Боймиров ўртоқлар колхозда ҳосилни машинада териб олиш учун 300 гектар майдон ажратилиб, бу участкаларда ғўза машинабоп қилиб ўстирилаётганлигини маълум қиладилар.

Балиқчи бошқармасига қарашли «Мингбулоқ» совхозининг 3-бўлими ишчилари машина теримига пахта майдонининг учдан бир қисмидан кўпроғини ажратдилар. Бу майдонларда ғўзанинг серҳосил бўлиши учун барча агротехника тадбирлари сифатли амалга оширилмоқда. Бу ҳақда ўртоқ Т. Турдиалиев хабар ёзиб юборган.

Донгдор бригадир Искандар Юсуповнинг хатига пахтакорлар амалий иш билан ана шундай жавоб қайтармоқдалар. Шу кунларда Искандар Юсупов бригадасида қандай ишлар амалга оширилаётганлиги ҳар бир пахтакорни қизиқтиради, албатта. Ўртоқ Қ. Матчонов ташаббускорлар бригадасида иш қандай бораётганлиги ҳақида репортаж ёзиб юборган.

Бригаданинг 15 азамат аъзоси бутун кучларини гектаридан 60 центнердан ҳосил кўтариш учун курашга сарфламоқдалар. Ғўзалар барқ уриб ўсаётир, ҳар тупда 7-8 тадан шона, 2-3 тадан гул бор.

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ПАЙТ

Мўл ва барвақт ҳосил етиштиришда дастлабки шона ва гулларни сақлаб қолиш, уларни тўқ кўсакка айлантириш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Бунинг учун эса айни ҳозирги пайтда парваришни бутун чоралар билан кучайтириш, ғўзанинг чанқаб қолишига, тупроқнинг қотиб кетишига йўл қўймаслик керак. Ана шундай масъулиятли даврда Андижон ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Октябрь» колхозининг қариялари яхши ташаббус бошлаб бердилар. Ғайратли кексалардан 50 киши ўз тажрибаларини ўргатиш, ёшларга шу кунларда экинни қандай парвариш қилиш тўғрисида маслаҳат бериш учун бригадаларга чиқдилар. Колхозчилар кексаларнинг доно маслаҳатларига амал қилиб, ҳар бир ишни ўз вақтида сифатли бажармоқдалар.

Ғиждувон райони пахтакорлари Карл Маркс номли колхознинг пешқадам бригадири Жўрабобо Ҳасановни яхши танийдилар. Бу тажрибакор киши бошчилик қилган бригада ўтган йили 73 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан хирмон кўтариб, йиллик планни 150 процент бажарган эди. Отахон бошчилигидаги бригада бу йил 73 гектар ердан 280 тонна пахта топшириш учун курашмоқда. Бригадада ғўзани вақтида суғоришга катта эътибор берилмоқда. Далаларда тунда чироқлар ўчмайди. Насим Абдуллаев, Раҳмат Содиқов, Абдураим Раҳмоновлар сменалашиб ишлаб, ҳар бири кунига 1-1,5 гектар майдондаги ғўзани сувга қондирмоқда. Андижондаги «Партия XXII съезди», Шаҳрисабздаги Свердлов номли, Балиқчидаги «Коммунист», Избоскандаги Тельман номли, Сариосиё районидаги «Коммунизм», Марҳаматдаги Куйбишев номли, Норпойдаги «Иттифоқ» колхозларида ҳам гул ва шоналарни мумкин қадар кўпроқ сақлаб қолиш, уларни тўқ кўсакка айлантириш учун қизғин кураш кетаётганлиги тўғрисида З. Ўрмонов, М. Қодиров, С. Йигиталиев, Х. Тўрабоев, М. Донаев, Н. Қорақўзиев ва бошқа ўртоқлар хабар ёзиб юборганлар.

Ўртоқ Қ. Тешабоев Марҳамат райони пахтакорларининг ўзаро текшириш бригадаси мусобақадош Наманган ишлаб чиқариш бошқармаси колхозларида бўлиб, илғорлар тажрибасини ўрганганликларини, шу билан бирга мусобақадошлар ишидаги камчиликларни очиб ташлаганликларини маълум қилади.

Бу йил камида 3 миллион 600 минг тонна пахта етиштириш учун бошланган курашнинг қизғин даври келди. Ҳар бир туп ғўзада шона ва гулларнинг, кўсакларнинг шиғил бўлишини таъминлаш керак.

ТУРМУШ МАДАНИЯТИ ЮКСАЛАВЕРСИН

УРГАНЧ

(«Совет Ўзбекистони» мухбири). Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XIII пленуми якунлари ва область партия ташкилоти олдида турган вазифалар тўғрисида область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Б. Р. Раҳимов доклад қилди.

Сўнгги 3-4 йил ичида область шаҳар ва қишлоқларининг қиёфаси ўзгариб кетди. Кўплаб маиший бинолар қад кўтарди. Савдо шохобчалари кенгайди. Бухородан газ, Тахиатошдан нур келди. Урганчда телестудия қуриб ишга туширилди. Шунингдек, кишиларни тарбиялашга ҳам катта эътибор берилмоқда. Ҳазорасп бошқармасидаги Нариманов номли, Янгиариқ бошқармасидаги «Правда», Гурлан бошқармасидаги «Коммунизм» колхозларининг қишлоқлари обод бўлиб, гуллаб-яшнамоқда. Лекин областда капитал қурилишининг аҳволи талабга жавоб бермайди. 167-қурилиш тресты ва колхозлараро қурилиш ташкилотлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни бажармай келяпти. Қурилиш суръати суст.

Пленум қатнашчилари хотин-қизларга бой-феодалларча муносабатда бўлиш, ёш қизларни эрга бериш фактлари ҳали ҳам рўй бераётганлигини, прокуратура ва суд органлари бу соҳада етарли иш олиб бормаётганликларини кўрсатиб ўтдилар.

Область партия комитетлари пленумларида

Пленум ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов қатнашди ва нутқ сўзлади. Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарор қабул қилди.

С. ИБРОҲИМОВ.

ҚАРШИ

(«Совет Ўзбекистони» мухбири). Қашқадарё область партия комитетининг пленуми қатнашчилари область партия комитетининг биринчи секретари С. Асомовнинг Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XIII пленуми қарорлари ва область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги докладини ҳамда Қарши бошқармаси партия комитетининг секретари И. Бузруков ва Яккабоғ бошқармаси партия комитетининг секретари Ж. Ҳаққулов ўртоқларнинг хотин-қизлар орасида сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш тўғрисидаги докладларини қизғин муҳокама қилдилар.

Докладчилар ва музокарада сўзлаган нотиқлар шуни якдиллик билан таъкидладиларки, Ўзбекистон Компартиясининг пленуми ғоят муҳим, ҳаётий масалани муҳокама қилди ҳамда республикадаги барча партия ташкилотларига меҳнаткашлар турмуш маданиятини ошириш, хотин-қизлар орасида ишлашни кескин яхшилаш соҳасида аниқ йўл-йўриқ кўрсатиб берди.

Доклад юзасидан музокараларда область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Ғ. Азимов, Қарши бошқармасидаги «Ленинизм» колхозининг бригада бошлиғи С. Усмонова, область матлубот жамияти ташкилот бюросининг раиси Х. Абдуллаев ва бошқа ўртоқлар сўзлаб, бир қанча амалий таклифлар киритдилар.

Пленум ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов иштирок этди ва нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Қарорда область меҳнаткашлари турмуш маданиятини кўтариш, эскилик сарқитларига қарши кураш, чўлни ўзлаштириш, пахта, ғалла, чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун кураш зарбдор фронт эканлиги таъкидланади.

З. ИСРОИЛОВ.

БИЗНИНГ ПОЧТА

Кеча редакцияга область мухбирлари, жойлардаги штатсиз мухбирлар, пост аъзолари ва газетхонлардан 134 хат, 6 фотосурат келди. 83 хат бўлимларга чиқарилди. Бир шикоятда келтирилган фактларни текшириш учун махсус мухбир юборилди. Икки хат юзасидан ташкилот раҳбарлари билан телефон орқали боғланиб, кўрсатилган камчиликни бартараф қилиш ҳақида гаплашилди. 11 хат текшириб, чора кўриш учун жойларга юборилди. Кечаги почта материалларидан айримларини қуйида ўқийсиз.

КЕНГ ЭКРАНЛИ

СУРХОНДАРЁ. Шўрчи район марказида 300 ўринли кенг экранли кинотеатр биноси қурилиб, ишга туширилди.

Н. ТУРСУНОВ.

КРАНЧИ СЎЗИ

Буйруқ берилди,
Кўкка интилдик.
Темир қўл билан тутмоқ-чун ойни.
Касбимиз қизиқ,
Қалбимиз тиниқ,
Янги бинолар — ўлкам чиройи.
Қизғин авж олар улкан қурилиш,
Улуғ коммунизм ташлайди қадам.
Навқирон юртни яшнатар бу иш,
Бу иш, қудратга қойилдир олам.

Л. КИРИЧКЕВИЧ,
инвалид.
Русчадан таржима.

ТАШАББУС

ТОШКЕНТ. Янги турмуш маҳалла активларининг ташаббуси билан Чиғотой дарвозасидаги қизил чойхона маданий ҳордиқ чиқариш жойига айлантирилди. Маҳалла комитетининг янги биноси жамоатчилик кучи билан қурилди.

Шунингдек Лангар маҳалласида янги озиқ-овқат магазини қурилиб, ишга туширилди.

С. БАҲОДИРОВА,
А. ТОРТАУЛОВ.

РАҲМАТ, ХУРШИД

САМАРҚАНД МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИНИНГ СТУДЕНТИ ХУРШИД САИДОВ ШАҲАРДАН ЎЗ ҚИШЛОҒИ — «ЛЕНИН ЙЎЛИ» КОЛХОЗИГА КЕТАЁТИБ, ЙЎЛДАН 86 СЎМ ПУЛ ТОПИБ ОЛДИ. ШУ ПАЙТ ҲАМҚИШЛОҒИ ҒАФФОР АКАНИНГ ШОШИБ КЕЛАЁТГАНИНИ КЎРИБ ҚОЛДИ. ВА:

— ҲОРМАНГ ҒАФФОР АКА, НЕГА ШОШИБ ЮРИБСИЗ, БИРОН НАРСА ЙЎҚОТДИНГИЗМИ? — ДЕБ СЎРАДИ.

— ҲА,—ДЕДИ ҒАФФОР АКА. — БИР ОЗ ПУЛИМ БОР ЭДИ, ТУШИРИБ ҚЎЙИБМАН.

— МАНА ПУЛИНГИЗ, МЕН ТОПИБ ОЛДИМ. — ДЕБ ПУЛНИ ҒАФФОР АКАГА БЕРДИ ХУРШИД.

ҒАФФОР АКА СТУДЕНТ ЙИГИТГА РАҲМАТ АЙТДИ.

Э. УЗОҚОВ.

ФАЗОДА

Бекобод шаҳрининг Рабочая кўчасида яшовчи Мақсудали Аҳмадалиевнинг оиласида қувончли воқеа юз берди. Унинг рафиқаси қиз кўрди. Орадан икки-уч кун ўтгач оила аъзолари қизга исм қўйиш ҳақида фикрлашдилар. Шунда Мақсудали:

— Ҳозир биз, совет кишилари фазони забт этган асрда яшаяпмиз. Қизимизнинг исми Фазода бўлсин, — деди.

Барча оила аъзолари отанинг фикрига қўшилишди. Фазода бардам ва тетик ўсяпти.

Х. ВОСИДОВ.

ПАХТАКОРМАН

ҚЎШИҚ

Пахта — жоним, ғурурим,
Пахта — бахтим, кўз нурим.
Унинг билан ҳаётим,
Пахта — шоним, сурурим.

Қиш яхоб-ла қарайман,
Баҳор бағрин тарайман.
Суғориб, парваришлаб,
Куз йиғишга ярайман.

Ялқовликни суймайман,
Ишлаб сира тўймайман.
Планимни бажариб,
Донгдорлигим қўймайман.

Тўлқин РАЖАБИЙ.

ОББО, ШОВВОЗ-ЕЙ...

ТОШКЕНТ. Биз театр майдони олдида такси машинасини кутиб турганимизда, рўпарамизга «22-44 ТНВ» номерли «Волга» такси келиб тўхтади. Шофердан:

— Бизни Калинин райони марказига элтиб қўйсангиз, деб илтимос қилдик. Шофер:

— Ҳар бирингиз 1 сўмдан чўзсангиз, обораман, — деди, бўзрайганича.

— Нега энди?

— Негасини суриштириб овора бўлманг, яхши йигитлар, хоҳласаларинг шу, бўлмаса йўқ, — деди шофёр қўлидаги калитини ҳавода ўйнатар экан.

Биз ҳайрон бўлиб нима дейишимизни ҳам билмай қолдик. У яна гўё бизни масхара қилаётгандек сўзида давом этиб:

— Ана шундай, акалар,— деди.

Юлғични тартибга чақириб қўймоқчи бўлувдик ҳамки, «иш вақтим тамом бўлди», дея машинасини ҳайдаб кетди. Оббо, шоввоз-ей.

Р. МУҲИДДИНОВ,
Э. МАҲМУДОВ.

ЯНА 10 МИНГ ДОНАДАН

Иштихон бошқармасидаги Ленин номли ва «Москва» колхозларининг паррандачилари тухум тайёрлаш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар.

Ҳар иккала колхознинг паррандачилари планга қўшимча равишда яна 10 минг донадан тухум тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

И. САЙФИЕВ.
Самарқанд области.

Республикамиз шаҳар ва район меҳнаткашларидан Н. Ложкин, К. Умеров (Шаҳрисабз шаҳри), М. Маҳмудов, Қ. Ёнтоқов; (Фарғона), М. Аббосов (Қувасой), М. Каримов (Марғилон), Ҳ. Маҳмудов, Ф. Ищенко (Тошкент), М. Карачик (Оққўрғон райони), Ш. Холмуҳаммедов (Ўрта Чирчиқ), Ҳ. Давлатов, (Янгийўл), Р. Ражабов, Р. Худойбердиев (Иштихон), Т. Жўраев, М. Отажонов (Олтиариқ), А. Тошпўлатов, М. Маҳмудов, К. Турсунов (Ленинград райони), Е. Умаров (Поп), Ҳ. Орипов (Охунбобоев), Ҳ Амиров (Чуст), М. Азимов (Учқўрғон), Ш. Абдураимов (Марҳамат), Б. Азимов (Андижон), Р. Гадоймуродов (Ғиждувон), И. Эрдонаев, М. Бобомуродов (Шўрчи), К. Низомиддинов (Шеробод), Э. Юсупов (Хева), Х. Абдуллаев (Ҳазорасп), Ғ. Саидов (Амударё), С. Нурматов (Жиззах), Н. Одилов, Т. Ярашев (Янгиер) ўртоқлар юборган хат-хабарларда қишлоқ ободончилиги, қурилишлар, ишдаги ютуқ ва камчиликлар тилга олинган.

КЕЧА РЕСПУБЛИКАМИЗДА

«ЎЗБЕКИСТОН 40 ЙИЛЛИГИ» БОҒИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»НИНГ МУХБИРИ С. ИБРОҲИМОВ ЯНГИАРИҚ БОШҚАРМАСИДАГИ «ПРАВДА» КОЛХОЗИДАН ҚУЙИДАГИ ХУШХАБАРНИ БЕРДИ: КОЛХОЗДА 52 ГЕКТАР ЕРДА БОҒ БАРПО ҚИЛИНДИ. БОҒДА МЕВАЛИ ДАРАХТЛАР, ТОКЛАР БОР. КОЛХОЗЧИЛАРНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ КОЛХОЗ БОҒИНИ «ЎЗБЕКИСТОН 40 ЙИЛЛИГИ» НОМИ БИЛАН АТАШГА ҚАРОР ҚИЛДИ.

ЯНГИ УЙЛАРГА

Ҳамид Олимжон номли колхоз йилдан-йилга обод ва кўркам бўлиб бормоқда, деб хабар қилди Оққўрғон бошқармасидан Х. Аҳмедов. —Колхозда яқин вақт ичида болалар боғчаси, янги уйлар, дала шийпонлари қурилди. Колхоз қурувчилари дала меҳнаткашларига яна яхши совға тайёрладилар: 30 дан ортиқ хўжалик янги уйларга кўчиб кирди.

ЭНДИ АВСТРИЯГА

Бундан бир йил муқаддам, —деб хабар берди В. Ниёзматов.— Москвада СССР Халқларининг III Спартакиадасида тошкентлик спорт мастери Евгений Шестернев кумуш медаль олишга муваффақ бўлган эди. Шундан кейин талантли боксчи мамлакатнинг терма командаси составига киритилди. Шестернев терма команда билан Ватанимиз ташқарисида бир неча марта совет спорти шарафини ҳимоя қилди. Индонезияда эса бутун жаҳон студентлари ўйинларида чемпион номини олди. Тошкентлик спортчи мамлакатнинг терма командаси составида энди Австрияга жўнаб кетди.

ЧЎЛДА КИНОТЕАТР

Шеробод чўли кун сайин жонланяпти,—деб хабар қилди телефонда «Совет Ўзбекистони»нинг Сурхондарё область мухбири А. Халилов. Чўлда янги, обод посёлкалар, маданий ва маиший қурилиш объектлари, уй-жойлар қурилиши авж олиб кетди. Шеробод чўлида ташкил этилган «Комсомолобод» совхозининг қўли гул бинокорлари 200 ўринли ёзги кинотеатр биносини қуриб битказдилар ва фойдаланишга топширдилар.

Матбуот конференциясининг темаси — медицина фани

Ўзбекистон Журналистлар союзининг фан ва техникани пропаганда қилиш секцияси билан Тошкент бўлими Ўзбекистонда медицина фанининг ривожланишига бағишлаб, 30 июнда матбуот конференцияси ўтказдилар. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Медицина илмий кенгашининг раиси профессор Ж. Н. Маҳсумов, хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, профессор О. Н. Павлова, Санитария-гигиена ва профессионал касалликлар илмий тадқиқот институтининг директори, хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби А. З. Зоҳидов, профессор С. Ш. Шамсиев илмий кадрлар тайёрлаш, фан ютуқларини турмушга жорий қилиш ва янги тадқиқотларнинг асосий йўналишлари тўғрисида журналистларга гапириб бердилар. (ЎзТАГ).

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

А. И. МИКОЯН БИРМАГА УЧИБ КЕТДИ

ЖАКАРТА, 2 июль. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян бугун самолётда Жакартадан Рангунга учиб кетди. Бирма Иттифоқи ҳукуматининг таклифига биноан, А. И. Микоян Бирмага сафар қилади.

Японияда бир йил ичида аҳолининг сони 1.070.913 киши кўпайди ❊ *Океанда дом-дараксиз йўқолган аёл* ❊ Югославия Социалистик Федератив Республикаси президенти И. Броз Тито Польшада ❊ Японияда бахтсизлик.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

◆ Америка агентликларининг хабар беришича, Сайгондан 60 миля нарида Американинг ҳарбий вертолёти йиқилиб тушган. Вертолёт экипажининг тўрт аъзоси ҳалок бўлган. Шундай қилиб, АП агентлигининг маълумотига қараганда, Жанубий Вьетнамда 1961 йилнинг охиридан бошлаб ўлдирилган американликларнинг сони 242 кишига етган.

◆ Иордания парламентининг депутатлар палатаси 1964 — 1965 молия йили учун давлат бюджетини якдиллик билан маъқуллади. Бюджетнинг харажат қисми қарийб 47,5 миллион иордан динорини (иордан динори фунт стерлингга баравар), даромад қисми эса қарийб 45,6 миллион динорни ташкил этади. Янги бюджетнинг дефицити қарийб икки миллион динорга баравар бўлади.

◆ Ўтган якшанба куни Гар-Лох бухтасида (Шотландия) «Поларис» ракеталари базаси ёнида бўлиб ўтган намойиш вақтида ядро қуролини тарк этиш инглиз тарафдорларидан 14 йигит қамоққа олинган эди. Уларни суд пул штрафи тўлашга ҳукм қилди.

И. БРОЗ ТИТО ГДАНЬСК КЕМАСОЗЛАРИ ҲУЗУРИДА

ВАРШАВА. Гданьскда меҳмон бўлиб турган Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия Коммунистлар союзининг бош секретари Иосип Броз Тито гданьсклик кемасозлар билан учрашди.

Учрашув вақтида И. Броз Тито ва Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси, Польша бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Юзеф Циранкевич нутқ сўзладилар.

Бизнинг халқларимизга тинчлик керак, деди ўз нутқида И. Броз Тито. Тинч-тотув яшаш принципини инкор этаётган Хитой Компартияси раҳбарларининг тутган позицияси нотўғридир, деди И. Броз Тито, чунки термоядро қуроли мавжуд бўлган ҳозирги вақтда уруш бутун дунё бошига даҳшатли қирғин келтирган бўлур эди.

Хитой Компартияси раҳбарларининг тутган позицияси, деб давом этди нотиқ, ишчилар ҳаракатининг бирлигига путур етказмоқда.

И. Броз Тито Германия масаласи устида тўхталиб, бундай деди: Югославиянинг Германия Демократик Республикасини таниганлиги мавжуд аҳволни — икки герман давлати мавжудлигини тасдиқлашнинг ўзгинасидир.

Германия Демократик Республикасида, деб давом этди президент Тито, ҳокимият ишчилар синфи қўлида бўлиб, халқ эса социализм қурмоқда. Буларнинг ҳаммаси Европанинг ана шу қисмида тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Ю. Циранкевич ўз нутқида бундай деди: Биз иккинчи жаҳон уруши қолдиқларини тугатишни изчиллик билан талаб қилар эканмиз, ғарб давлатларининг қаттиқ қаршилигига дуч келмоқдамиз. Германия Федератив Республикасида тўпланган кучлар бунга айниқса зўр бериб тўсқинлик қилмоқда.

Ю. Циранкевич ўз нутқини давом эттириб яна бундай деди: Германия Демократик Республикасини таниш ва Берлиндаги аҳволни бартараф қилган ҳолда сулҳ шартномасини тузиш ва, ниҳоят, Марказий Европада ядро қуроли билан қуролланишни тўхтатиш бутун Европада тинчлик ва аҳволни нормаллаштириш манфаатларига, бутун дунёда кескинликни юмшатиш манфаатларига жавоб берадиган тадбирлардир.

ЛЮБКЕ ЯНА ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ ҚИЛИБ САЙЛАНДИ

ҒАРБИЙ БЕРЛИН, 1 июль. (ТАСС). Бонн маъмурларининг Ғарбий Берлинни Германия Федератив Республикасининг «бир қисми» қилиб қўйишга қаратилган ғайри қонуний даъволарини «мустаҳкамлаш» мақсадида бугун Ғарбий Берлинда бундестаг депутатлари ва ўлка ландтагларининг вакилларидан иборат Ғарбий Германия федерал мажлисининг йиғилиши ўтказилди. Бу мажлисда Германия Федератив Республикаси президенти сайлови бўлди. 1024 овоздан кўпчилик 710 овоз билан Генрих Любке (ХДС) яна президент қилиб сайланди. «Эркин демократик партия»дан кўрсатилган номзод Э. Бухерни ёқлаб 123 овоз берилди.

Ҳалокат

Клоппенбург районида (Германия Федератив Республикаси) бундесвернинг икки реактив самолёти йиқилиб тушиб парчаланди. Иккала учувчи ҳам ҳалок бўлди.

(ТАСС).

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ВА СОВЕТ АРМИЯЛАРИ ҚИСМЛАРИНИНГ БИРГАЛИКДА ЎТКАЗИЛГАН МАНЕВРЛАРИ

ПРАГА, 1 июль (ТАСС). ЧТК агентлиги хабар беради: Чехословакия территориясида Чехословакия Халқ армияси ва Совет Армияси баъзи қўшилмалари ҳамда қисмларининг маневрлари бир неча кун давом этди. Варшава шартномаси бирлашган қуролли кучлари бош қўмондони Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко маневрларга қўмондонлик қилди. Бу маневрлар ҳар иккала армия ўртасидаги бузилмас жанговар дўстликни мустаҳкамлаш ишига ҳисса қўшди. Маневрлар вақтида қўшинлар ва штаблар юксак жанговар тайёргарлик намунасини кўрсатдилар.

Маршал А. А. Гречко ва Чехословакия Социалистик Республикаси миллий мудофаа министри армия генерали Богумир Ломский топшириқларни аъло бажарган энг яхши қисмлар ва солдатларни мукофотладилар.

КОНФЕРЕНЦИЯГА ТАЙЁРГАРЛИК

ҚОҲИРА, 1 июль. (ТАСС). Бу ерда Африка бирлиги ташкилотида қатнашувчи давлатларнинг бошлиқлари конференциясига тайёргарлик авж олдириб юборилди. Конференция 17 июлдан 21 июлгача Қоҳирада ўтказилади.

Африка бирлиги ташкилотининг секретариати эълон қилдики, деб хабар беради Қоҳира матбуоти, Африка давлатларининг бошлиқлари ана шу конференцияда Африкани атомсиз зона деб эълон қилиш; ҳарбий базаларни тугатиш; чегара можароларини бартараф этиш; Африка бирлигини мустаҳкамлаш ва бошқа шу каби муҳим масалаларни муҳокама қиладилар.

ОКЕАНДАГИ ФОЖИА

НЬЮ-ЙОРК, 1 июль. (ТАСС). Американлик 29 яшар спортчи аёл Бритт Салливан яқинда Атлантик океан оша сузиб ўтиб, Европага етиб бормоқчи бўлди. Унинг уриниши фожиали равишда тугади. Салливан бир кунча сузиб-сузмай, океанда дом-дараксиз йўқолиб кетди.

У, ҳар 18 миля масофани сузиб ўтгандан кейин ёнма-ён келаётган кичкина яхтага чиқиб дам олар эди. Дабдурустдан у сузиб бораётган жойда бир гала акула пайдо бўлиб қолди. Салливан йиртқич балиқлардан ўзини зўрға қутқариб қолди. Кўп ўтмай, у сузишни давом эттирди. Унга ҳамроҳ бўлган яхта бир неча юз метр олдинга ўтиб кетиб спортчини кутиб турар эди. Лекин Салливан қайтиб қорасини кўрсатмади.

АҚШ соҳил қўриқчилари икки кун мобайнида олиб борган қидириш ишлари ҳеч қандай натижа бермади.

Салливаннинг етти ойлик қизи етим қолди.

Икки дунё—икки манзара

Инсониятнинг улуғ орзуси — социализм қураётган мамлакатлар кун сайин барқ уриб, гуллаб-яшнаётган бўлса, капиталистик системадаги давлатларнинг халқлари ночор аҳволда яшамоқдалар. Сиз буни мана шу икки суратда ҳам кўриб турибсиз.

Юқоридаги суратда Польша Халқ Республикаси пойтахти — гўзал Варшаванинг Парадлар майдони тасвирланган. Шу суратнинг иккинчи планида эса Маршалковская кўчасида қад кўтарган уй-жойлар кўриниб турибди.

Пастдаги сурат нақадар кўнгилсиз, киши дилини оғритадиган. Бунда Коста-Рика пойтахти яқинидаги Сан-Хосе шаҳрининг пастқам кулбалари кўриниб турибди. Бу шаҳарчада яшаш шароитлари жуда ачинарли. Аҳолининг иш ҳақи ҳатто квартиралар ҳақини тўлашга ҳам етмайди. Ҳа, капиталистик дунёнинг башараси шундай.

(ТАСС фотохроникаси).

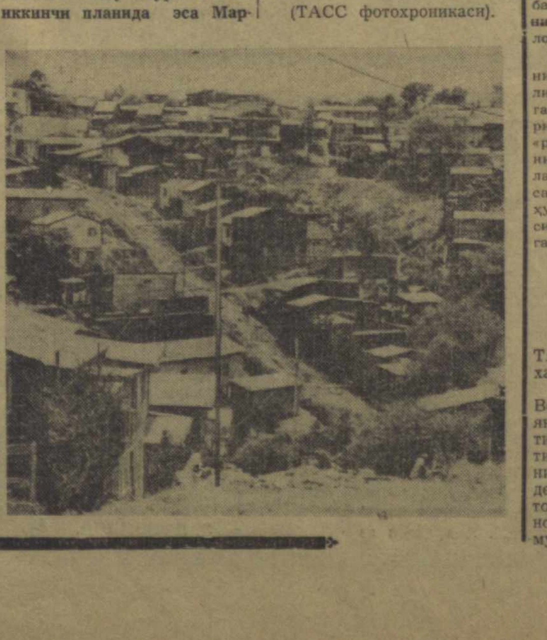

1200 БАХТСИЗЛИК

ТОКИО, 1 июль. (ТАСС). Японияда бугун меҳнат хавфсизлиги ҳафтаси бошланди. Сўнгги йилларда ишлаб чиқаришда бахтсиз ҳодисаларнинг анча кўпайиб кетганлиги шу тадбирнинг ўтказилишига сабаб бўлди. Меҳнат министрлигининг маълумотларига кўра, 1963 йилнинг ўзида Япониядаги шахталар, заводлар ва қурилиш майдончаларида 440 мингдан ортиқ бахтсиз ҳодиса юз бериб, бунинг натижасида 6506 киши ҳалок бўлган.

Киканси Цусин агентлигининг таъкидлашича, майиб бўлиш ҳолларининг кўпайиб кетганлигига асосан ишлаб чиқаришни капиталистик усулда «рационализациялаш», меҳнатни интенсивлаш, корхона эгалари меҳнат муҳофазасига пул сарфлашни истамаётганлиги, ҳукумат ишлаб чиқариш хавфсизлигини контроль қилмаётганлиги сабаб бўлмоқда.

Япония аҳолиси

ТОКИО, 1 июль. (ТАСС). Шу йил 1 апрелда Япония аҳолиси 98.438.936 киши бўлди. Аҳолининг сони бир йил ичида 1.070.913 киши кўпайди, деб хабар берди бугун Япония юстиция министрлиги.

МИЛЛИЙ РЕВОЛЮЦИОН ПАРТИЯНИНГ СЪЕЗДИДА

БРАЗЗАВИЛЬ, 1 июль. (ТАСС). Миллий революцион ҳаракат партиясининг таъсис съезди мажлисида кеча сўзга чиққан нотиқларнинг ҳаммаси ягона миллий партия— Миллий революцион ҳаракат партиясини тузиш ғоясини қувватлаб чиқди. Нотиқларнинг кўпчилиги Конго Республикасида (Браззавиль) социализм қурилишини ёқлаб гапирдилар. Блокларга қўшилмаслик ва барча халқлар билан дўстлик сиёсати принципи ҳам маъқулланди.

Конго ёшлари ва студентларининг вакиллари, жумладан, миллий территориядаги француз ҳарбий базаларини тугатишни, асоратга соладиган шартномаларни бекор қилишни, шунингдек ишлаб чиқариш воситаларини коллективлаштиришни талаб қилиб чиқдилар.

СОМАЛИ ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

МОГАДИШО, 1 июль. ТАСС мухбири А. Осипов хабар беради:

Бугун Сомали Республикаси мустақил деб эълон қилинган кунни тантанали суратда нишонлайди. Эрталаб республика пойтахти Могадишонинг порт қисмидаги майдонда ҳарбий парад ва пойтахт аҳолиси, мамлакатдаги студентлар, ёшлар ва спорт ташкилотларининг намойиши бўлиб ўтди.

Бундан тўрт йил муқаддам миллий озодлик ҳаракатининг мустамлакачиликка қарши кудратли қисуви натижасида мустамлакачиларга яна бир марта чекинишга тўғри келди ва Африка картасида яна бир суверен давлат пайдо бўлди. Мустамлакачилар жуда қолоқ бўлган қишлоқ хўжалигини, ибтидоий саноатни, қашшоқлик, саводсизлик ва касалликни Сомали халқига мерос қилиб қолдириб кетдилар.

Тўрт йил унча катта муддат эмас, аммо мамлакатда янги ҳаёт нафаси ҳозирдаёқ сезилиб турибди. Сомали ҳукумати миллий экономикани вужудга келтириш учун, саводсизликни тугатиш, аҳоли турмуш даражасини кўтариш учун катта куч-ғайрат сарфламоқда. Мамлакатда янги саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари, ўқув юртлари, касалхоналар ва клиникалар пайдо бўлди. Бунда мустақил Сомалига Совет Иттифоқи катта ёрдам кўрсатмоқда.

ФРОНТ ПРОГРАММАСИ

САНТЬЯГО, 1 июль. ТАСС мухбири **Э. Барсегян** хабар беради:

Сантьяго яқинидаги Лас-Вертьентес деган жойда яқинда Халқ ҳаракати фронти — ФРАПга кирган партиялар вакилларининг, шунингдек, республика президентлигига социалист сенатор Сальвадор Альенденинг номзодини қувватлаётган мустақил группалар вакилларининг тўртинчи конференцияси бўлиб ўтди.

Конференцияда сўзга чиққан Сальвадор Альенде: «Бутун мамлакатда ФРАПнинг 30 минг комитети тузилганлиги халқнинг реал ғалабага эришиш, сўнгра эса халқ ҳукумати программасини амалга оширишга қатъий бел боғлаганлигидан далолат беради», деди.

ФРАП программасида латифундияларни, саноат ва савдо монополияларини тугатиш, Чилида мис, темир ва селитра қазиб чиқариш билан шуғулланувчи чет эл компанияларининг мол-мулкини мусодара қилиш, банк, кредит, молия ва солиқ системасини ўзгартириш, маориф, соғлиқни сақлаш ва шу каби соҳаларда ўзгартишлар амалга ошириш кўзда тутилади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЭЪЛОНЛАР. ТОМОШАЛАР.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00—**Қўшиқ бизнинг дўстимиз** (мактаб ўқувчилари учун), 18.30 — **Телевизион янгиликлар**, 18.50—**Минск шаҳрининг немис-фашист босқинчиларидан озод қилинганлигининг 20 йиллигига бағишланган эшиттириш**, 19.10—**Дўстлик сатрлари** (адабий эшиттириш).

19.30 — **Қозоқ тилида эшиттириш**, 19.50 — **Эшиттиришлар программаси**.

Рус тилида: 19.55—**Телевизион янгиликлар**, 20.15—**Ғалла топширилмоқда**, 20.35—**Рус ери қўшиқлари**, 21.25—**Жаҳон кооперация куни**, 21.45—**Реклама ва эълонлар**, 21.50—**Соат ярим кечада тўхтаб қолди** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.10—**Телевизион очерк**, 18.30—**Битмас-туганмас бойликлар ўлкаси** (илмий-оммабоп фильм), 18.55—**Белорус куйлари**, 19.25 — **Тоғ дурдонаси** (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 19.55 — **Гўзал нақшлар** (мактаб ўқувчилари учун), 20.10 —**Ажойиб касб эгалари** (қурувчилар учун), 20.30 — **Даҳшатли тунлар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/VII да **Жизель**, 4/VII да **Русалка**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА — **Огаҳий номли Хоразм театри гастроллари** — 3/VII да **Сўнгги хон**, 4/VII да **Бўронли йиллар**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Москва бўйлаб — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 5 гача), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Палиастоми — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 5 гача).

Париж сирлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Банкда ишловчи қиз — «МИР», «ИСКРА», «ДРУЖБА» (1 ва 2-залда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 гача), «ЧАЙКА» (кундуз соат 5 гача).

Денгиз сўқмоғи — «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (1-залда эрталаб соат 11, кундуз 1, кеч 6 ва 9 да).

Бедарак кетган — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Шайтоннинг ҳам кучи етмади — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 дан).

Хуана Гальо — «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 5 дан).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 минут ва 10 яримда)

Тақдир ноғоралари — «ОКТЯБРЬ».

Банкда ишловчи қиз — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ».

Пеньковдаги воқеа — КАФАНОВ номли.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМЛИ ПАРКДА

(Олмазор кўчаси, 134)

4, 5, 8, 9 июлда

Ўзбек Давлат филармонияси солисти

ФАХРИДДИН УМАРОВ

иштирокида

катта концертлар

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

«ЎЗБЕКБИРЛАШУВ»НИНГ

Тошкент кооператив техникуми

ва

КООПЕРАТИВ-ПРОФЕССИОНАЛ БИЛИМ ЮРТИ

тўлиқсиз ва тўлиқ ўрта маълумотга эга бўлган кишилардан 1964/65 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум: **саноат ва озиқ-овқат товароведлари, бухгалтерлар** тайёрлайди.

Билим юрти: **иккинчи категория ошпазлар, бухгалтерлар** тайёрлайди.

Техникумнинг сиртқи бўлими: юқорида кўрсатилган мутахассислардан ташқари, **экономистлар, технолог техниклар** тайёрлайди.

Техникум ва билим юртига кооператив ташкилотларининг йўлланмаси билан қабул қилинади.

Қабул қилинганлар ётоқ билан ва умумий тартибда стипендия билан таъминланади.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-56, Циолковский кўчаси, 325, телефон 6-19-60.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ, Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323, Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221, Пропаганда — 31226. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги —27604. Адабиёт ва санъат— 32036, 27221. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар —29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар—28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255; 30256; 30257, 30258.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
Р. 02347. ИНДЕКС — 64543. № Б — 153.